ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ

ଯାତ୍ରାର ପ୍ରଥମ ପାଦ

ଯାତ୍ରାର ପ୍ରଥମ ପାଦ

ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ

ବିଦ୍ୟାପୁରୀ
ବାଲୁବଜାର କଟକ ୭୫୩୦୦୨

Jātrāra Prathama Pāda

Publishers : Vidyapuri, Cuttack 753002
1988

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ ଜାନୁୟାରୀ ୧୯୮୮

ପ୍ରକାଶକ
ଶ୍ରୀ ପୀତାମ୍ବର ମିଶ୍ର
ବିଦ୍ୟାପୁରୀ
ବାଲୁବଜାର, କଟକ ୭୫୩ ୦୦୨

ମୁଦ୍ରକ
ଶ୍ରୀ ଦିବାକର ମିଶ୍ର
ଗୋସ୍ୱାମୀ ପ୍ରେସ
ଆଳମଚାନ୍ଦ ବଜାର, କଟକ ୭୫୩ ୦୦୨

ମୂଲ୍ୟ—ଟ ୨୦.୦୦

ସୂଚୀପତ୍ର

ଯାତ୍ରାର ପ୍ରଥମ ପାଦ

(ରଚନା କାଳ ୧୯୮୦–୧୯୮୨)

ଯାତ୍ରାର ପ୍ରଥମ ପାଦ

ହଠାତ୍ ସମୟ ହୋଇଯାଏ
ତାରମାନେ ଜହ୍ନକୁ ବେଷ୍ଟନ କରି ନିଅନ୍ତି
ଖେଳ ଆରମ୍ଭ ହେବା ଆଗରୁ
ଅଭିଜିତ ନିଜର ଜାଗା ଖୋଜି ନିଏ
ଉତ୍ତରଷାଢ଼ା ଓ ଶ୍ରବଣା ମଝିରେ
ଦିଗ୍‌ବଳୟର ଅଗଣିତ ଫାଟକମାନ ଖୋଲିଯାଏ
ଦିଶାନ୍ତରର ପକ୍ଷୀ ଆସି ଓହ୍ଲାଏ
ଟାଉନ ହଲର ଘଣ୍ଟା ଉପରେ

ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇ
କିଏ ଏ କଥାକୁ ଆସନ୍ନ ସକାଳ କହେ
ଆଉ କେହି ଘରକୁ ଫେରିବା ବେଳେ
ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସରେ ଜଣାଇ ଯାଏ
ଆହୁରି ଗୋଟିଏ ଦିନ
ଏହିପରି କଟିଗଲା ଯା' ହେଉ
ଆଉ ଯଦି କିଏ ବେଳା ଅବେଳା
ଓ କାଳବେଳାର ତାରତମ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ
ଉପରକୁ ଅନାଏ

ଉଡ଼ି ଯାଉଥିବା ପକ୍ଷୀର ଡେଣାରେ
ତା'ର କୌଣସି ଉତ୍ତର ନ ଥାଏ

ତମେ କ'ଣ ମତେ ଠିକ୍ ଏତିକି ବେଳେ
ସାକ୍ଷାତର ସମୟ ଦେଇଥିଲ
ମୋର ସଠିକ ମନେ ନାହିଁ କେଉଁଠାରେ
ପାର୍କ ନର୍ସିଂ ହୋମ ନା ଟାଉନ ହଲରେ
କେତେବେଳେ ଆମର ଶେଷ ଦେଖା ଥିଲା
ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ହସ୍‌ପିଟାଲରେ
ନର୍ସର ମୁହଁରେ ତମର ମୁହଁକୁ
ସମ୍ୟକ ମିଶିଯିବାର ଦେଖିଥିଲି
ଅଥବା ତମେ ଯେତେବେଳେ
ମୋର ସକାଳର ସ୍ୱପ୍ନକୁ ନିର୍ବିରୋଧ
ଫେରି ଆସିଥିଲ ଅସମୟରେ

ହଠାତ ସମୟ ଅଟକାଡ଼ି ପଡ଼େ
ପାର୍କର ବେଞ୍ଚ ଖାଲି ରହିଥାଏ
ଯଦିଓ ଗଛର ଛାଇ ତାକୁ
ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ ସଜାଇ ଦେଇ ଯାନ୍ତି
ପତ୍ର କିଛି ଝଡ଼ି ପଡ଼େ ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ
ଖରା ଓ ବର୍ଷାର ଆତ୍ମୀୟତାରେ
ରଙ୍ଗ ସବୁ ଫିକା ପଡ଼ି ଆସେ
ଶୀତ ଋତୁ ଯାଇ ଯେତେବେଳେ
ନୂତନ ସମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚେ
ଫୁଲଙ୍କର ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଭିତର ଦେଇ
ସେଠାରେ ଆଉ ପାର୍କର ବେଞ୍ଚ ନ ଥାଏ
ସେଠାରେ ପଡ଼ି ରହିଥାଏ

କେବଳ କେତେଖଣ୍ଡ କାଠ
ହସ୍‌ପିଟାଲର ଫାଟକ ଦେଇ
ନିଃଶବ୍ଦରେ ଗାଡ଼ି ବାହାରି ଗଲେ
ପାର୍କ ଆଉଜି ପଡ଼େ ଅବସନ୍ନ ଘଣ୍ଟା ଉପରକୁ
ଛାଇ ଛାଇ ଅପଗନ୍ଧ ବେଳରେ

ତା ପରେ ମୁଁ ଆବିଷ୍କାର କରେ
ମୁଁ ଏକାକୀ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି
ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ମନ୍ଦିରର ଅଙ୍ଗନରେ
ଯେଉଁଠାରେ କେବଳ ନିଶ୍ଚଳ ଅନ୍ଧାର
ଓ ଅନେକ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର
ଚଳ ପ୍ରଚଳ ହେବାର ଶବ୍ଦ
ନାଟ ମଣ୍ଡପ ଶୂନଶାନ ଗର୍ଭଗୃହ ଖାଲି
କେବେ କେମିତି କେବଳ
ଖଣ୍ଡିତା ଓ ଅଳସ କନ୍ୟାର
ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ କଥୋପକଥନ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଦେବଦାସୀର
ପାଦର ନୂପୁରରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ନିକ୍ୱଣ
ସିଂହଦ୍ୱାର ବାହାରକୁ ଅନାଇଲେ
ମୁମୂର୍ଷୁ ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ ପ୍ରତିଫଳିତ
ଅନ୍ୟ ଏକ ଭୟଙ୍କର ଅନ୍ଧକାର
ପାର୍ଶ୍ୱ ମନ୍ଦିରର ଶିଖର ଉପରୁ
ଓହ୍ଲାଇ ଆସେ ମସ୍ତକରେ ମଣି ଖଚିତ
ଦୀପ୍ତିମନ୍ତ ମହା ପଦ୍ମ ନାଗ
ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର କାକଳୀରେ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଏ
ପଥରର ପଶ୍ଚାତାପ ସବୁ

ଶ୍ୱେତବସ୍ତ୍ର ପରିହିତ ପୁରୋହିତ
ଆଗକୁ ଆସି ହାତ ବଢ଼ାଏ
ମୁଁ ତାକୁ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣିପାତ କରେ
ମୁଁ ସମର୍ପଣ କରି ଦିଏ ମୋର ଯୌବନ
ଆଶା ଆକାଙ୍‌କ୍ଷା ଅଭିପ୍ରେତ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ
ମୁଁ ସହି ନିଏ ସେଇ ଶାପକୁ
ଯାହା ମୋର ପୂର୍ବ ପୁରୁଷଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ଥିଲା
ମୁଁ ଦମିତ କରି ଫେରାଇ ନିଏ
ମୋର ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ପୌରୁଷକୁ
ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱସିତ ବୀର୍ଯ୍ୟକୁ
ନିଜ ଶିରାରେ ଆସ୍ୱାଦନ କରି ନିଏ
ପ୍ରଥମ ଋତୁସ୍ନାତା କୁମାରୀମାନଙ୍କର
କୁକ୍ଷିଦାହକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି

ତା ପରେ କେବଳ ଧର୍ମର ପାଳନ
ଯୌବନର ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ ଆଶାରେ
କେବଳ ମନ୍ତ୍ରରେ ମନୋନିବେଶ
ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆପ୍ୟାୟିତ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା
ଯଜ୍ଞରେ ଦେବତାଙ୍କୁ
ଶ୍ରାଦ୍ଧରେ ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କୁ
ଦାନରେ ଦ୍ୱିଜଙ୍କୁ
ଓ ଅନୁକମ୍ପାରେ ଶୂଦ୍ରଙ୍କୁ

ଯଦିଓ ମୁଁ ଜାଣେ
ମୋର ଶିରାରେ ପ୍ରବାହିତ ଯୌବନ
ଅବିଳମ୍ବେ ଶିଥିଳ ଓ ଜୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ
ଶେଷରେ ସେ ରାଜ୍ୟକୁ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯିବ

ସମସ୍ତ ଦାୟାଦମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ଯାହା କେବଳ ମୋ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା
ଏପରିକି ସେମାନେ ମଧ୍ୟ
ମୋ ସହିତ ଅଂଶୀଦାର ହେବେ
ଯେଉଁମାନେ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟରୁ ଯୌବନର ପରିବର୍ତ୍ତନ
ଅସ୍ୱୀକାର କରି ଦେଇଥିଲେ

ତା ପରେ ଆଉ କୌଣସି କାମରେ ଆସିବ ନାହିଁ
ମୋର ଫେରି ପାଇଥିବା ଯୌବନ
କିଛି ବି ପ୍ରୟୋଜନ ନ ଥିବ
ଆଉ ମୋର ମାଂସପେଶୀମାନଙ୍କର
ଅପ୍‌ସରାମାନଙ୍କର ଯୋନି ଜଳରେ
ବୁଡି ରହିଥିବା ଦେବତାମାନଙ୍କ ପାଖରେ
କୌଣସି ମନ୍ତ୍ର ପହଞ୍ଚିବ ନାହିଁ
ଆଉ ଯଜ୍ଞ ପାଇଁ ପୁରୋହିତ ମିଳିବେ ନାହିଁ
ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ତୋତ୍ର ନ ଥିବ
ମୁଁ ଫେରି ଆସିବି ରିକ୍ତ ହସ୍ତ
ଜରାଗ୍ରସ୍ତ ଲୋଳଚର୍ମା ଶୁକ୍ଳ କେଶ ନିର୍ବୀର୍ଯ୍ୟ
ଏବଂ ଛିନ୍ନପକ୍ଷ ହତୋତ୍ସାହମାନଙ୍କୁ
ପଞ୍ଜୁରୀରୁ ଖୋଲି ଉଡ଼ାଇ ଦେବି
ଅପ୍ରମେୟ ଆକାଶ ଆଡ଼କୁ

ଆକାଶର ରଙ୍ଗ ସବୁ ମଉଳି ଯିବ
ଭୟାନକ ସ୍ୱରବର୍ଣ୍ଣମାନଙ୍କରେ
କ୍ରମେ କ୍ରମେ ସବୁ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯିବ
ପବନର ହାହାକାର ଛାଇ ରହିବ
ମରୁଭୂମିର ବନ୍ଧ୍ୟା ବିସ୍ତାର ଉପରେ

ଉପଦେବତାର ମୁହଁ ତରଳି ଯିବ
ନୈବେଦ୍ୟର ଭୟଙ୍କର ଅଗୁରୁ ଓ ଚନ୍ଦନ ଗନ୍ଧରେ
ପୁରୋହିତ ଉଠି ଆସିବ
ତାର ସଂଯମବଦ୍ଧ ସମାଧିରୁ
ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ପ୍ରକମ୍ପିତ ରହିଯିବ
ନୀଳ ଲୋହିତ ରୁଦ୍ରର କ୍ରନ୍ଦନ ଧ୍ୱନିରେ

କେଉଁ ଗଣକ ଆସି ପଢ଼ି ପାରିବ
ଏଭଳି ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନଙ୍କର ଜଣା ଅଜଣା
ଯାହା ଅନାମଧେୟ ମୁହଁଙ୍କର ଆଶ୍ୱାସନା
ଖୋଜି ଖୋଜି ହତୋତ୍ସାହ ହୋଇଗଲା
କିଏ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ଶୁଭ ଅଶୁଭ
ଓ ରାଶି ସଂକ୍ରମଣର ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ
କିଏ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ପାରିବ
ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ରମାନେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ
ଖେଳ ଶେଷରେ କେଉଁଠାରେ ରହିଯାନ୍ତି
କେଉଁ ଅନ୍ଧକୂପରୁ କୁସଂସ୍କାରମାନ ବାହାରି
ଗ୍ରାସ କରିଯାନ୍ତି ସମସ୍ତ ଅବଲମ୍ବନକୁ
ଆଣବିକ ଧୂଆଁ ଭଳି
ମୁଠା ମୁଠା ରକ୍ତ ଉତ୍କ୍ଷିପ୍ତ ହୁଏ
କାହା ଛିନ୍ନ ମସ୍ତକର
କେଉଁ ଉତ୍ତପ୍ତ ଧମନୀମାନଙ୍କରୁ

ଠିକ ଏତିକି ବେଳେ ଘଣ୍ଟା ବାଜେ
ଟାଉନ୍ ହଲରେ ଶୋକ ସଭା ଭାଙ୍ଗେ
ନିଷେଧାଜ୍ଞା ଜାରି ହେବା ଆଗରୁ
ଛିନ୍ନଛତ୍ର ହୋଇଯାଏ ଜନାରଣ୍ୟ

ବୈଚିତ୍ର ଉପଲ୍ଲ ପାଖୁଡ଼ା ସବୁ ଝଡ଼ି ପଡ଼ନ୍ତି
ମାଇକ୍‌ରେ ବିସ୍ଫୋରିତ ରହିଯାଏ
ସମସ୍ତ ଯଶ କୀର୍ତ୍ତି କଳାପ
କୃତିତ୍ୱ ଓ ପରାକ୍ରମର ପ୍ରଶସ୍ତି
ବିରକ୍ତିକର ବକ୍ତୃତାରେ କଟିଯାଏ
ଏକ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନର ଖ୍ୟାତି
ନୂଆ ପ୍ରତିକୃତି ଧରି ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି
ବାହାରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଲୋକମାନେ
ପତ୍ରକାରର କ୍ୟାମେରାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଯାଏ
ଆଉ କିଛି ଅସହାୟ ମୁହଁ
ପ୍ରହରୀ ଆସି ଯେତେବେଳେ
କବାଟ ବନ୍ଦ କରି ଦିଏ
ପକ୍ଷୀଟି ବାହାରକୁ ଯିବାର ବାଟ ନ ପାଇ
କ୍ରମାଗତ ଚିତ୍କାର କରୁଥାଏ

ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ଆସି ଧକ୍‌କା ଖାଏ ଦୂରତ୍ୱ ସହିତ
ପକ୍ଷୀର କାକଳୀ ସମେତ
ସେଠାରେ ଅନେକ ଶବ୍ଦ ତିଆରି ହୁଅନ୍ତି
ଦ୍ରବ୍ୟ ନୁହେଁ ଗୁଣ ନୁହେଁ କେବଳ ଶବ୍ଦ
ଅସ୍ଥିର ଆଖିରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ
ପ୍ରେତାତ୍ମାଙ୍କ ନୃତ୍ୟର ମର୍ମାନ୍ତିକ ସ୍ୱର
ଅନାଗତ ନିସ୍ତବ୍‌ଧତାର ମହୋତ୍ସବ ଭିତରେ
ଓଁକାର ଓ ବ୍ରହ୍ମ
କପୋଳକଳ୍ପିତ ମନସ୍କାମନାର ବର୍ଣ୍ଣମାଳା
ପାର୍ବତ୍ୟ ଝରଣା ପରି ଯାହା ଆସି
ଉଚ୍ଚାଟରେ ମିଶିଯାଏ ଶବ୍ଦର ନଦୀରେ
ଶବ୍ଦ ଯାହା ଶୂନ୍ୟତାର କେନ୍ଦ୍ର ବିନ୍ଦୁ

ଶବ୍ଦ ଯାହା ଅଭିସାରିକାର ଆଖିର ସଙ୍କେତ
ଶବ୍ଦ ଯାହା ଆତତାୟୀର ଉପରକୁ ଉଠିଥିବା ହାତ
ସବୁ ଶବ୍ଦ ଝରିଯାଏ
ଶିରା ପ୍ରଶିରା ଧମନୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ଓ ଶେଷରେ ଆଖିର ପୁତ୍ତଳିକାରେ
ଘନିଷ୍ଠ ନୀରବତାରେ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇଯାଏ

ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ
ତମେ ଯେଉଁ ଶବ୍ଦଲିପି ଲେଖି ଯାଇଥିଲ
ତାର ଆଉ କେହି ପାଠକ ନାହାନ୍ତି
ମୁଁହିଁ ଏକମାତ୍ର ନିୟାମକ
ତମର ଭବିଷ୍ୟତ ଓ ଭାଗ୍ୟର
ଯଦିଓ ମୁଁ ନିଜେ
ତମ ପାଇଁ ଯେତେକ କବିତା
ସେ ସବୁର ନିୟୋଜିତ ଶବ୍ଦମାତ୍ର
ମୁଁହିଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରି ଦେଇଯାଏ
ତମ ହାତର ନିର୍ମମ ରେଖାମାନଙ୍କର ଅର୍ଥ
ଯଦି ଓ ସେ ସବୁ ଆଶୟମାନଙ୍କ ଉପରେ
ମୋର କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ନାହିଁ
ଯାହା କେବଳ ମୋ ନିଜ ଭିତରେ ଉତ୍ପନ୍ନ
ମୁଁ ~~କିପରି~~ ବଶୀଭୂତ କରି ~~ପାରିବି~~
ସେ ସବୁ ସ୍ୱରମାନଙ୍କୁ
ଯାହା କେବଳ ମୋ ନିଜ ଭିତରେ ଧ୍ୱନିତ

ମୁଁ କିପରି ସମାଧାନ କରିପାରିବି
ଏଇ ପଞ୍ଜୁରୀବଦ୍ଧ ପକ୍ଷୀର ପ୍ରହେଳିକା
ସେ କାହାର ଅର୍ଜିତର ଫଳ

କିଏ ଡାକି ଆଣିଥିଲା ତାକୁ
କେଉଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ଦେଇ
କେଉଁମାନେ ବନ୍ଦ ରହିଗଲେ ତାର
ବିସ୍ଫାରିତ ଆଖିରେ ନିହିତ ସମ୍ମୋହନର
ଏକ ବୃହତ୍ତର ପଞ୍ଜୁରୀରେ
ପକ୍ଷୀଟିର ବନ୍ଦ ହୋଇ ରହିବାର
କିଏ କାରକ କିଏ କର୍ମ
କିଏ କାରଣ କିଏ ପୁଣି ସମ୍ବନ୍ଧ
ସମ୍ପ୍ରଦାନ ଓ ଅଧିକରଣ
ତାର ଅବ୍ୟକ୍ତ ସ୍ୱରର ଅସ୍ଫୁଟ ଧ୍ୱନିରେ
କି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ବିଧେୟ
କାହାପାଇଁ ତାର ମର୍ମାନ୍ତିକ ବାର୍ତ୍ତା
ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହା
ସାମାନ୍ୟ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ସମ୍ଭାବ୍ୟ
ଅଥବା ଭବିଷ୍ୟତ ଯାହା
ଆସନ୍ନ ନିଶ୍ଚୟାର୍ଥୀ ସାଙ୍କେତିକ ଅଦ୍ଭୁତ

ଜ୍ଞାତକୁ ଆଉ ଅଜ୍ଞାତ କରିବାର
ଅପଚେଷ୍ଟା କରି ଲାଭ ନାହିଁ
ଏବେ ନିଜର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ
ନିଜ ଭିତରକୁ ଦେଖିବାର କଥା
ଆକାଶ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ
କେବଳ ବ୍ୟର୍ଥ ସମୟ ଅପବ୍ୟୟ
ଯାହା ସବୁ ପ୍ରତିପାଦ୍ୟ ଥିଲା
କେବଳ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ସଙ୍କେତରେ
ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ହିଁ ହେବ
ଆଶ୍ୱାସନା ଓ ନିଶ୍ଚିନ୍ତତା ଏଠାରେ ଦୁଷ୍ପ୍ରାପ୍ୟ

ଅର୍ଜିତ ଭାଗ୍ୟର ଗଣନା ଫଳ
ହିସାବ କରି ଆଉ ଲାଭ ନାହିଁ
ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱୋନ୍ମୁଖୀ ସଦୁଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସବୁ
ମେଘକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ
ସେମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଭାଗ୍ୟ କେବଳ
ନିତାନ୍ତ ତୃଷାର୍ତ୍ତ ହୋଇ
ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ଇଚ୍ଛାର ଉଷ୍ମାରେ ଜଳିଯିବା

ତମର ଓ ମୋର ସାକ୍ଷାତ
ଅନ୍ୟ ସମୟର ବଶବର୍ତ୍ତୀ
ଏଠାରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅଭାବରେ
ନଦୀମାନେ ଉପେକ୍ଷାରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯାନ୍ତି
ଉଜାଣିରେ ଭାସିଯାଏ
କବରୀର ଫୁଲ ଏବଂ ନିରାକାର ବ୍ରହ୍ମ
ସବୁ ମିଶିଯାଏ ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ
ଇନ୍ଦ୍ର ସଭା ସିନ୍ଦୂରର ଦାଗ
ରମ୍ଭା ଏବଂ ମେନକାର ସଂସାର
ମଶାଣିର ଅନ୍ଧକାର ଗ୍ରାସ କରିଦିଏ
ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କ ଶୋକ
ସମୁଦ୍ର ଓ ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ଜ୍ୟୋତିକୁ

ତମେ ଏଥରକ ଚାଲି ଆସ
କେବଳ ଦୁଇ ମିନିଟ ପାଇଁ
ଘଣ୍ଟାର ବଙ୍କା ଭଳି ହାତକୁ ଏଡ଼ି
ମନ୍ଦିରର ଅସ୍ଥି ପଞ୍ଜରା ଡେଇଁ
ସମୟର ଭଙ୍ଗାରୁଜା ସଂଗ୍ରହାଳୟକୁ
ଖଣ୍ଡିତ ଶାଳ ଭଞ୍ଜିକାର

ସମତଳ ଛାତି ଉପରେ
କିଛି କ୍ଷଣ ଅପେକ୍ଷା କର
ମୁଁ ତମ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସିବି
ତମର ସ୍ମୃତି ସବୁକୁ ଛିନ୍ ଭିନ୍ କରି
ତମର ଅଦମନୀୟ ଦେହକୁ
ଅସମ୍ଭବ ସ୍ୱପ୍ନମାନଙ୍କରେ ଉଜାଡ଼ି ଦେଇ
ମିଥୁନ ମୂର୍ତ୍ତି ଯେତେବେଳେ
ଦ୍ୱିଖଣ୍ଡିତ ହୋଇ ଅଧିକାର କରି ନେବ
ଆମର ଦ୍ୱିଧାଗ୍ରସ୍ତ ଆଧାରମାନଙ୍କୁ
ମୁଁ ତମକୁ ପୁଣି ଫେରାଇ ଦେବି
ତମର ମୁଦ୍ରିତ ଆଖିର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାକୁ
ଯେଉଁଠାରେ ତମେ ପୁଣି
ସ୍ୱୟଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ

(ମୁଁ କଣ ନିଜେ ତମର ସ୍ୱପ୍ନରୁ ସମ୍ଭୂତ
ମୋର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅବସ୍ଥିତି ନାହିଁ
ତମର ମୌଳିକ ସତ୍ତା ବ୍ୟତୀତ
ତମେ କଣ ମୋର ଜନ୍ମ ଜୀବନ ଜରା ମୃତ୍ୟୁ
ଏବଂ ଉଭୟ ସୁଖ ଓ ଦୁଃଖର ହେତୁ
ଅଥବା ଆମେ ଦୁହେଁ
କେବଳ ପରସ୍ପରର ସ୍ୱପ୍ନରେ ସଙ୍ଘଟିତ
ଗୋଟିଏ ଦର୍ପଣରେ ଅନ୍ୟ ଦର୍ପଣର ପ୍ରତିଫଳନ)

ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନର କୌଣସି ଉତ୍ତର ନ ଥାଏ
ମୁଁ ତମକୁ କାହିଁକି ଖୋଜି ବୁଲେ
ମୋର ଯୌବନ ଯଦି ଅନ୍ୟକୁ ସମର୍ପିତ
ମୋର ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ହେବାରେ କି ଲାଭ

ଶଙ୍ଖ ନାଗର ନିଶ୍ୱାସରେ ଯଦି ନିସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଗଲା
ଉତ୍ପ୍ଳାବିତ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର କାକଳୀ
ମୋର ସାଧନା ଓ ନୈବେଦ୍ୟର କି ପରିଣତି
ମନ୍ଦିର ଯଦି ଭାଙ୍ଗିରୁଜି ଯାଏ
ଅପଦେବତାମାନଙ୍କର ଅଭିଶାପରେ

ମୋର ଅପେକ୍ଷାର କି ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ
ଯଦି ଏପରି ହଠାତ ସମୟ ହୋଇଯାଏ
ସାଧକ ଫେରିଯାଏ
ନିଜର ସଂଯମବନ୍ଧ ସମାଧି ଆଡ଼କୁ
ନର୍ସର ମୁହଁ ଉପରେ ଖରା ମଉଳି ପଡ଼େ
ଟାଉନ୍ ହଲରେ ତାଲା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ
ଘଣ୍ଟା ଧ୍ୱନିରେ କଟିଯାଏ
ଦୈବଲୋକର ଅଦ୍ଭୁତ ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲ
ଶବ୍ଦର କଣ୍ଠରୋଧ ହୋଇଯାଏ
ସରୋଷ୍ଠ ନିରୋଷ୍ଠ ଛନ୍ଦବନ୍ଧ
ଏବଂ ସିଂହାବଲୋକନରେ
ପାର୍କ ବଦଳାଇ ନିଏ ଋତୁର ପୋଷାକକୁ
ପକ୍ଷୀ ଦର୍ପଣକୁ ଖୁମ୍ପିଗଲେ ଅଦମ୍ୟ ନିଷ୍ଠାରେ

ତଥାପି ମୁଁ ଆସ୍ଥାର ସହିତ
ଆଗକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଏ
ଯଦିଓ ମୁଁ ଜାଣେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ରାସ୍ତା
ଏବଂ ହଠାତ ସମୟ ହୋଇଯିବ
ଶୂନ୍ୟରେ କିଛି ତାରା ମିଟି ମିଟି କରୁଥିବେ
ସବୁ ସ୍ୱରକୁ ଚୁପ କରିଦେଇ
ପବନ ନିଜର ଆର୍ତ୍ତନାଦ ଶୁଣାଇବ

ଫୁଲ ଗଛ ଉପରେ କିଛି ପ୍ରଜାପତି
ଉଡ଼ି ଆସି ବିଶ୍ରାମ ନେବେ
ସହରର ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଉପରେ
ମନ୍ଦିରର ଚୂଡ଼ା ସବୁ ସୁସଜ୍ଜିତ ରହିଥିବେ
ଅନ୍ତିମ ଦୃଶ୍ୟ ଶେଷରେ ନାୟକ ନାୟିକା
ଚାଲିଯିବେ ଶେଷ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ଭିତରକୁ
ଘଣ୍ଟା ଘର ଉପରେ
ଦଳ ଦଳ ପକ୍ଷୀ ଉଡ଼ି ବୁଲୁଥିବେ
ଏବଂ
ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆକାଶ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିବ ନାହିଁ

ତ୍ରିଯାମା

ଦୃଶ୍ୟ ବଦଳୁଥାଏ ସାଗ ଗତି
କିଛି ଦୃଶ୍ୟକୁ ମନ ସ୍ୱୀକାର କରି ନିଏ
କିଛୁ ପୁଣି ଦୃଶ୍ୟ ବଦଳି ଗଲେ
ଆଖି ଯାହା ମାନି ନେଇଥାଏ
ଅନ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଦିଅନ୍ତି
ଅବଚେତନାର ସମତଳ ଉପତ୍ୟକା ଉପରେ
ସ୍ୱପ୍ନର ରେଳଗାଡ଼ି ଆସି ଠିଆ ହୁଏ

ସବୁ ମନେ ପଡ଼େ
(ସ୍ମୃତିର କଣ କୌଣସି
ଅତୀତ ବା ଭବିଷ୍ୟତ ନାହିଁ)
ଏପ୍ରିଲର ଖରବେଳ କେଉଁ ପରି
ତମ କପାଳରେ ଲାଗିଗଲା
ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ଝାଳ ହୋଇ
ପଣତରୁ ଅନାୟାସ ଝଡ଼ିଗଲେ
ପୌଷର ଦୁଇଟି ଅପରିଣତ ସଞ୍ଜ ବେଳ
ଘରର ଘୁରିଟି କାନ୍ଥ କିପରି
ହିଂସ୍ର ହୋଇ ଆମକୁ ଘେରିଗଲେ

ଆରଣ୍ୟକ ଅସହିଷ୍ଣୁତାରେ
ମୁଁ କିପରି ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ନେଲି
ତମକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାଣି ପାରିବାର ଭୟରେ

ଦୃଶ୍ୟ ବଦଳିଲେ ସବୁ ମନେ ପଡ଼େ
(ନିଜର କର୍ମମାନଙ୍କରୁ
କିପରି ବା ସନ୍ୟାସ ନେଇ ହେବ
ସେ ସବୁ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱର
କଣ ଆଉ କରଯାଇ ପାରେ
ଯାହା କେବଳ ନିଜର ବିଶେଷଣ)
ସୃଷ୍ଟିର ସମସ୍ତ ଶୋକ
ଆଖିରେ ଲାଗିଯାଏ ଅଞ୍ଜନ ଭଳି
ନିଲାମ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ଘର ଛାଡ଼ି
ଗ୍ଳଲି ଯାଉଥିବା ପରଜିତ ପାଦ
ନିରନ୍ନ କୋଟରଗତ ଆଖିର
ପ୍ରତିଶୋଧହୀନ ସହୃଦୟତା
ଭିକ୍ଷା ଥାଳ ହାତରେ
କଙ୍କାଳମାନଙ୍କର ଅନ୍ତହୀନ ଶୋଭାଯାତ୍ରା
ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ଶେଷ ସାକ୍ଷାତକାର

ଆଖି ପୋଛି ନେଲେ ବି
ଦୁଃଖ ସବୁ ଅଟକି ରହେ
ସ୍ମୃତିର ଝରକା ଖୋଲି
ଅନ୍ୟ ସମୟର ଆଗନ୍ତୁକମାନେ
ଯେତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସି
ପହଞ୍ଚି ନ ଥାନ୍ତି
ତା ପରେ ଅତିଥି ସତ୍କାରର ପର୍ବ

(ଯେଉଁମାନେ ଫେରି ନ ଆସନ୍ତି
ସେମାନେ ସବୁ ଜଣ ଅନାତ୍ମୀୟ)

ଗୋଟିଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ କାଳ
ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇଯାଏ
ଟ୍ରେନ ଭଳି ଛୁଟି ଯାଏ
ଟନେଲ୍‌ର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ
କିଛିକ୍ଷଣ ଅନ୍ଧାରର ବ୍ୟବଧାନ ମାତ୍ର
ତା ପରେ ପୁଣି ବିସ୍ମରାଳୟରେ
ସମାଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ଆସି ସାବଧାନ ଠିଆ ହେବା

ମୁଁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇ ଦିଏ
ମୋର ପାପ ଓ ପୁଣ୍ୟର ହିସାବ ସବୁ
ମୋର ସୀମିତ ଭଦ୍ରତା
ଦୁଃଖମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମୋର ଦାୟିତ୍ୱ
ଛାଡ଼ପତ୍ରର ଇତିବୃତ୍ତି
ଓ ବିଭିନ୍ନ ସମୟର ଆତ୍ମୀୟତା

ବିସ୍ମରକ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରେ ନାହିଁ
କେବଳ ଆଗରେ ଆଣି ରଖିଦିଏ ଦର୍ପଣ
କୌଣସି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବିନା
ପ୍ରତିବିମ୍ବ ମୋ ହାତକୁ ଫେରାଇ ଦିଏ
ମୋର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଓ ପ୍ରମାଣ
ମୋ ମୁହଁକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦିଏ
ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ବିସ୍ମୟ ଚିହ୍ନ ସବୁ
ଋଣ ପରିଶୋଧର ସମ୍ବଳ ନାହିଁ

ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତର ସମୟ ନାହିଁ
ଷ୍ଟେସନର ଘଣ୍ଟା ସୂଚାଇ ଦିଏ
ବର୍ତ୍ତମାନର ଯାତ୍ରା
ବିଗତ ଯାତ୍ରାର ପୁନରାବୃତ୍ତି ନୁହେଁ
ଆଜିର ରାତି ଅନ୍ୟ ଏକ ରାତି
ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଅନ୍ୟ ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ନିୟୋଗମାନ ତାତ୍କାଳିକ
ତ୍ରିକାଳିକ ନୁହେଁ
ଅନୁଭୂତି ସବୁ
ଶାଶ୍ୱତ ନୁହେଁ ସାମୟିକ ମାତ୍ର

ତେଣୁ ମୁଁ ମନ ଭିତରେ
ଦୃଶ୍ୟ ସବୁକୁ ପୁଣି ଥରେ ସଜାଇ ଦିଏ
ପୁଷ୍ପଗୁଚ୍ଛ ଭଳି
ମଉଳି ଯାଇଥିବା ଫୁଲମାନଙ୍କୁ
ଫିଙ୍ଗି ଦେବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ନାହିଁ
ପୁଣି ତେଣୁ ମନେ ପକାଏ
ମୁଁ ଶୋଇ ରହିଛି ଟ୍ରେନ୍ ଭିତରେ
ଆଉ ମୋ ମଥା ଭିତର ଦେଇ
ଛୁଟି ଯାଉଛି ଦ୍ରୁତଗାମୀ ଟ୍ରେନ୍
ଅଥବା ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ରପଟ ଦେଇ
ମୁଁ ନିଜକୁ ଦେଖି ପାରେ
ମୋ ନିଜ ବାହାରେ
(ରାତି ହେଲେ ଅନ୍ଧାର ଯେପରି
ଆକାଶକୁ ଗ୍ରାସ କରି ନିଏ
ଏବଂ ଆକାଶ ଅନ୍ଧାରକୁ)
ରାତି ବଢ଼ୁଥାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତ

ଭାବିବାର ସମୟମାନଙ୍କରେ
କେବଳ ଛୋଟ ଛୋଟ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ରାଜତ୍ୱ
ଭୁଲିଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ
ଏପ୍ରିଲର ଖରାବେଳ ପୌଷର ସଂଜ
ମନେ ପଡ଼େ ସବୁ ମନେ ପଡ଼େ
ଦୁଃଖର ହେତୁ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା
ସନ୍ଧ୍ୟାରୁ ସକାଳରୁ
ସନ୍ଧ୍ୟାରୁ ସକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଉନ୍ନିଦ୍ର ସମାନ୍ତରାଳ ରେଖା ଉପରେ
ଟ୍ରେନ ଛୁଟୁଥାଏ ଛୁଟୁଥାଏ

ଦୃଷ୍ଟି ବିନ୍ଦୁ

କେବଳ ଦେଖିବାର ଭୁଲ
କେବଳ ବୁଝିବାର ଅପେକ୍ଷା
କାଚର ଅବତଳ ପାରଦର୍ଶକତାରେ
ଯାହା ବିରୂପ ହୋଇ ଯାଇଥିବ
ସବୁ ନିୟମିତ ହୋଇଯିବ
ସତ୍ୟର ଅବଧାରଣରେ
ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ନେଲେ
ସବୁ ଝରକା ଖୋଲିଯିବ କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ
ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିବ
ସବୁ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଆଲୋକ
ସବୁ କିଛି ଯଥାର୍ଥ
ଓ ବିନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଯିବ
ନିଜ ନିଜର ଭାରସାମ୍ୟରେ

ଦ୍ୱିଧାମାନଙ୍କ ସହିତ
ସନ୍ଧିପତ୍ର ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବା ପରେ
ଯେଉଁଠାରେ ଆଖି ପଡ଼େ
ତାହା ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷାର ଶୀର୍ଷତମ ବିନ୍ଦୁ

ଯାହା ହାତ ଧରି ନିଆଯାଏ
ସେ ହୁଏ ମାର୍ଗ ସହଧର୍ମୀ
ଚାଲିବା ବେଳେ ହିଁ ବାଟ ବଦଳିଯାଏ
ସଞ୍ଜୀବନୀ ଖୋଜିବାକୁ ଆସି
କିଏ ଆଶ୍ରମରେ ଅଟକି ଯାଏ
ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ରହିଯାଏ
ତା ହିଁ ହୋଇଯାଏ ତାର ଘର

ବର୍ତ୍ତମାନର ଆଖିରେ
ଯାହା ସବୁ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ
ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆଉ ନ ଥାଏ
ଯେପରି ମୁଁ ତମକୁ ସବୁବେଳେ
ଦିନର ଆଖିରେ ହିଁ ଦେଖିଁ ଆସିଥିଲି
ଯଦି କୌଣସି ସମ୍ପନ୍ନ ରାତି ଶେଷରେ
ମୁଁ ତମକୁ ଦେଖିପାରେ
ପରବର୍ତ୍ତୀ ସକାଳର ସହଜତାରେ
ତମେ ଆଉ ଏକା ଭଳି ରହି ନ ଥାଅ
ରହସ୍ୟ ଓ ସ୍ୱପ୍ନ ବିହୀନ
ଯେଉଁପରି ତମେ ମତେ
ନିଜକୁ ଦେଖାଇବାକୁ ଚାହିଁଥିଲ

ଦେଖିବାର କୌଣସି ଅନୁକ୍ରମ ନାହିଁ
ପରମ୍ପରା କେବଳ ପ୍ରଜ୍ଞାର ହୋଇପାରେ
ପ୍ରବୃତ୍ତିର ନୁହେଁ
ଯାହା ସବୁ ଦେଖି ହୁଏ
କେବଳ ନିଜ ନିଜ ସମୟର ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ
କେବଳ ନିଜର ସ୍ମୃତିର

ଅନୁଭୂତିର ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଦେଇ
ଅନ୍ୟ କାହାରି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ
ନିଜସ୍ୱ ଅନୁଭବ ଅସମ୍ଭବ
ଆଉ କୌଣସି ତୃତୀୟ ନେତ୍ର ନାହିଁ
ଯାହା ଅନ୍ଧକାରକୁ ଦୂର କରିବ

ଆଖିର ଅନନ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣ
ଯେତେବେଳେ ଦୂରାନ୍ତରକୁ ବିସ୍ତୃତ ହୋଇଯିବ
ଦୃଷ୍ଟିପାତ ଢାଳିଦେବ
ହତବାକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କୁ
ଏକ ଭୟାନକ ସତ୍ୟରେ
ଦୃଷ୍ଟିପାତ ଉଠାଇ ନେବ
ଅବସନ୍ନ ହତାଶାମାନଙ୍କୁ
ଏକ ଉତ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଆକ୍ରୋଶରେ
ହାତ ମୁଠାରେ ଏକତ୍ରିତ କରିବ
ବଶ ମାନୁ ନ ଥିବା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସବୁକୁ
ଫେରାଇ ଆଣିବ କାଲିର ସ୍ୱପ୍ନମାନଙ୍କୁ
ପୁଣି ବନ୍ଦ ଆଖି ଭିତରକୁ

ଦେଖିବାର ଶେଷ ନାହିଁ
ନା ଅନ୍ଧକାର ନା ଦିଗ୍‌ବଳୟ
ସୀମିତ କରି ପାରିବ ଆଖିର କପୋତକୁ
ଯେଉଁଠାରେ ସତ୍ତା ଅନନ୍ତ
ସେଠାରେ ଦେଖିବାର ସମ୍ଭାବନା ବି ସୀମାହୀନ
ଗୋଟିଏ ଆକାଶ ଯେଉଁଠାରେ ସରିଯାଏ
ସେଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଅନ୍ୟ ନଭମଣ୍ଡଳ
ଆଖିର ଦୁଇଟି ତାରା ଭିତରେ ଅଟକି ଯାଏ

ଅଗଣିତ ତାରାଙ୍କ ସମେତ ଆକାଶ
ଚିତ୍ତାର ଲୋଚନରେ ସବୁ ଦେଖାଯାଏ
କିପରି ଜୀବନ ସ୍ରୋତ ଧାଇଁ ଯାଏ
ମୃତ୍ୟୁର କରାଳ ସିନ୍ଧୁକୁ

ସବୁ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୁଏ
ବ୍ୟତୀତ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ
ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଅଧଃ ପୂର୍ବାପର
ସ୍ଥାବର ଓ ଚଳମାନ ସ୍ଥିତ ଓ ସମ୍ଭାବ୍ୟ
ସମସ୍ତେ ଦେଖି ନିଅନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ
ପକ୍ଷୀ ଅନାଏ ବନ୍ଧୁକର ବର୍ମ ଦେଇ
ନିଜ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୁଳିକୁ
ନର୍ତ୍ତକୀ ଦେଖେ ମଧ୍ୟମ ପଂକ୍ତିରେ
ଅବାକ ଦର୍ଶକର ବିସ୍ମିତ ମୁହଁକୁ
ଚିତ୍ରପଟ ଭିତରୁ ଅମୂର୍ତ୍ତ ଆଖି ଅନାଏ
ହତବୁଦ୍ଧି ଦ୍ରଷ୍ଟାର ଅସ୍ଥିରତାକୁ

ବଦଳୁଥିବା ଚିତ୍ରପଟ ମଝିରେ
ଆଖି ଅଟକି ଯାଏ
ମନ ବୁଝାମଣା କରି ନିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ସହିତ
କଠୋର ସତ୍ୟ ପ୍ରାମାଣିକ ରୂପ ନିଏ
ପ୍ରତି ସେକେଣ୍ଡରେ ଚବିଶଟି ଚିତ୍ରରେ

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସତ୍ୟ

ସମସ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ସତ୍ତ୍ୱେ
ତଥାପି ସଂଶୟ ରହିଯାଏ

ସତ୍ୟର ତିନିଟି ସ୍ତର
ପ୍ରଥମ ସତ୍ୟ ପର୍ବତ ଗହ୍ୱରରେ
ପ୍ରତିଫଳିତ ଛାୟା
ଦ୍ୱିତୀୟ ସତ୍ୟ ବାହାରେ ଥିବା ବସ୍ତୁ
ଯାହା ତାର କାରଣ
ଏବଂ ତୃତୀୟ ସତ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ
ଯାହା ପ୍ରତିଫଳନକୁ ସମ୍ଭବ କରିଥାଏ

ସତ୍ୟର ତିନିଟି ସତ୍ତା
ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିଭାଷିକ
ଯାହାର ଅବସ୍ଥିତି କେବଳ
ବାହ୍ୟ ରୂପର ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ
ଦ୍ୱିତୀୟ ବ୍ୟାବହାରିକ
ଦୈନନ୍ଦିନ ଉପଯୋଗର ଆଶୟ
ଏବଂ ଶେଷ ପରମାର୍ଥିକ
ଯାହା ସର୍ବୋଚ୍ଚ ବାସ୍ତବିକତା

କିନ୍ତୁ କେଉଁଟି ବାସ୍ତବିକ ସତ୍ୟ
କୌଣସି ଅଲକ୍ଷିତ ଅପରାହ୍ନରେ
ମୁଁ ତମକୁ ଯାହା କହିବା ପାଇଁ ଭାବିଥିଲି
ଅଥବା ତମର ଉପସ୍ଥିତିରେ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ
ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ସବୁ ମୋ ଓଠରୁ ନିସୃତ ହେଲା
ଅଥବା ସେ ସବୁର ସରଳ ଅର୍ଥ
ବୁଝିବା ପାଇଁ ଅସ୍ବୀକାର କରି
ତମେ ସେମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଦେଇଥିଲ
ଆଉ କିଛି ବି ରହିଲା ନାହିଁ
ଅପରାହ୍ନ ମଉଳିଗଲା ପରେ
ଅନ୍ଧାରର ଅଚିହ୍ନା ହାତ ଆସି
ଯେତେବେଳେ ସବୁ ଲିଭାଇ ଦେଲା
ଗିରି କନ୍ଦର ଓ ଛାୟା ସମେତ
ସମସ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକକୁ
ଶବ୍ଦ ଓ ସତ୍ୟ ସବୁକୁ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥହୀନ କରି ଦେଇ

ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ଲିଭିଯାଏ ନିସ୍ତବ୍ଧତାରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ
ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ
(ଆଲୋକ ଅନ୍ଧାର ଉପଲକ୍ଷ ମାତ୍ର
ବସ୍ତୁ ଯେଉଁପରି ନିଜର ଛାଇରୁ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ
ଏବଂ ଶବ୍ଦ ନିସ୍ତବ୍ଧତାର ଅଂଶ)
ପୁରାତନ କୋଳାହଳମାନ
ପୁନର୍ବାର ଶବ୍ଦ ହୋଇ ଜୀବନ୍ୟାସ ନିଅନ୍ତି
ଦର୍ପଣରୁ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି
ମୁହଁରେ ବୋଳିଦିଏ ସମୟର ପାଣ୍ଡୁର ରଙ୍ଗ

ଇତିହାସ ଗର୍ଭରୁ ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ଫେରି ଆସି
ଛିନ୍ନଛତ୍ର କରିଯାଏ ପୃଥିବୀର ରାଜଧାନୀମାନଙ୍କୁ

ଉପଲବ୍‌ଧିର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ
ନିରୁକ୍ତ ଶବ୍ଦରେ ନିର୍ମିତ
ଏକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ
ଏବଂ ତା'ର ନିଜସ୍ୱ ଆକାଶ ସମୁଦ୍ର ମେଘ
ନଭମଣ୍ଡଳ ଆବର୍ତ୍ତନ ଓ ଋତୁଚକ୍ର
ଏକାଧାରରେ ଦିବାରାତ୍ରି ଶୀତ ବସନ୍ତ
ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ ସୃଷ୍ଟି ଓ ବିଲୟ
ପୁଣି ସ୍ୱପ୍ନ ସମ୍ଭାବନା ପୁନର୍ଜନ୍ମର ଦାବୀ
ସମସ୍ତ ଶବ୍ଦରୁ ଉଦ୍ଭବ
ଯେତେ ସବୁ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଓ ଅଭାବିତ
ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ସମୟ ଓ ନିଜେ ଶବ୍ଦ

ତଥାପି ଶୋଚନା ରହିଯାଏ
ମୁଁ ଅନାଇ ରହେ ଆମ ମଝିରେ ଥିବା
ଅପ୍ରତିହତ ଅନ୍ତରାଳକୁ
ଯାହା ସାଧ୍ୟ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ
ଶବ୍ଦମାନଙ୍କର ପ୍ରତାରଣା ମଝିରେ
ତଥାପି ସଂଶୟ ରହିଯାଏ
ବାସ୍ତବିକ ସତ୍ୟ କ'ଣ
ଯଦି ସୂର୍ଯ୍ୟ ସମୁଦ୍ରକୁ ଜାଳି ଦେଇପାରେ
ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଭରେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ
ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ପକ୍ଷୀ ଲିଭାଇ ଦିଅନ୍ତି
ଅବ୍ୟାହତ ଆକାଶର ତାରାମଣ୍ଡଳକୁ
ଲହରୀ ଫେରାଇ ଦିଏ

ଅନୁଦାର ସ୍ୱରମାନଙ୍କୁ ନେଇ
ସାୟାହ୍ନର ଅଗମ୍ୟ ଅନ୍ଧକାରକୁ
ଅଶ୍ୱମେଧର ଘୋଡ଼ା ଲଘିଯାଏ
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ସେତୁକୁ

ତଥାପି ମୀମାଂସା ବାକି ରହିଯାଏ
ଉପଲବ୍ଧିର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରମାନଙ୍କରେ
ପକ୍ଷୀର ଡେଣା ଚଢ଼ି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଠିଯାଏ
ଆଲୋକର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ
ପର୍ବତର ଗହ୍ୱରରୁ ଛାଇ ଫେରିଆସି
ମିଶିଯାଏ ବାହାରେ ଥିବା
ନିଜର ମୌଳିକ ସତ୍ତା ସହିତ

ଦିନ ଯାକର ଦୁଃଖକୁ
ଅନୁଶୀଳନ କରିବା ବେଳେ
ଆଉ କିଛି ରହିଯାଏ ନାହିଁ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ସମୁଦ୍ର ନାହିଁ
ପର୍ବତ ନାହିଁ ଆକାଶ ନାହିଁ
ଶୂନ୍ୟ ନାହିଁ ଶବ୍ଦ ନାହିଁ
ପକ୍ଷୀ ନାହିଁ ଅନ୍ଧକାର ନାହିଁ
ସ୍ୱପ୍ନର ମାୟାଦର୍ପଣ ଚମକି ଉଠେ
କେବଳ ଏକ ଅବ୍ୟକ୍ତ କ୍ଷୋଭରେ
ତିନିଟି ପ୍ରକାର ସତ୍ୟର
ତିନୋଟି ବିଭିନ୍ନ ସତ୍ତା
ସମସ୍ତେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଯାନ୍ତି
ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ନିଜ ଭିତରେ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲେ

ଗୃହ ପ୍ରବେଶ

କେହି ବି ଅପେକ୍ଷାରତ ନାହାନ୍ତି
ସମ୍ପର୍କର ଅକ୍ଷାଂଶ ଦ୍ରାଘିମା
ଓଲଟ ପାଲଟ ହୋଇଗଲେ
ସବୁ ପୁଣି ବଦଳି ଯାଏ
ସମସ୍ତେ ଅଚିହ୍ନା ହୋଇ ଯାନ୍ତି
ଅପରାହ୍ନ ରାସ୍ତା ଲ୍ୟାମ୍ପ୍ ପୋଷ୍ଟ
କଫିହାଉସ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଚୁପଗପ କଥା
ପ୍ରାର୍ଥନା କ୍ରୋଧ ମନୋମାଳିନ୍ୟ
ଏବଂ
ସାକ୍ଷାତକାରର ସ୍ଥିରୀକୃତ ସମୟ

ରାସ୍ତା ବାଟ ଭୁଲି ଚାଲିଯାଏ
ଗୋଟିଏ ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ଥାନରୁ
ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ଥାନକୁ

ଷ୍ଟେସନରେ ଅପେକ୍ଷା ହିଁ ସାର
ଦୂରନ୍ତରୁ ଆସିଥିବା ରେଳଗାଡ଼ିରୁ
କେହି ଓହ୍ଲାଏ ନାହିଁ

ଦୂରନ୍ତକୁ ଚାଲିଯାଏ
ଗୋଟିଏ ପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ି
ସଂଜବେଳ ଯେତେବେଳେ
ଚାରିଆଡ଼କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆବୃତ୍ତ କରିଦିଏ
ହସପିଟାଲର ଚାଦର ଭଳି
ସାରା ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଏକ
ଅମୂର୍ତ୍ତ ଚିତ୍ରପଟ ହୋଇଯାଏ
ଯାହା ଭିତରୁ କୌଣସି
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୁହଁକୁ ଖୋଜିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ

ତା ପରେ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର କଳରୋଳ
ଆଉ ମୁକ୍ତିର ବାର୍ତ୍ତା ଆଣେ ନାହିଁ
ସଂଜର ପଥଭ୍ରଷ୍ଟ ପବନ
ସ୍ମୃତିକୁ ଉତ୍ତେଜିତ କରେ ନାହିଁ
ପାର୍କର ବେଞ୍ଚ ଘାସଫୁଲ ସହିତ
ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ବନ୍ଦ କରିଦିଏ
ଅଭିବାଦନ ସବୁ
ହତୋତ୍ସାହ ହୋଇ ଚାଲି ଯାନ୍ତି
ରାସ୍ତାର ଦୂରତ୍ୱରେ ଲିଭି ଯାଇଥିବା
ବନ୍ଦ ଘର ଭିତରକୁ

ପୁରୋହିତ ପଢ଼ି ଚାଲେ
ସୃଜନ ଓ ସଂହାରର ସ୍ତୋତ୍ର
ଯଦିଓ ସେ ଜାଣେ
ନିଜର ପ୍ରୟୋଜନ ସମୟରେ
ସେ ମନ୍ତ୍ର ମନେ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ

ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଆସେ
ପୃଥିବୀକୁ ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରି ଦେବାର
ମହତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମାନ ନେଇ
ଯଦିଓ ଏକଥା ଜଣା
ଟ୍ରାଫିକ କେବଳ ଲାଲ
ଓ ସବୁଜ ଆଲୋକର ବଶବର୍ତ୍ତୀ
ଭୁଲ ଠିକଣାର ଚିଠି ହାତରେ ଧରି
ଡାକବାଲା ପଗ୍ଭରି ପଗ୍ଭରି ଯାଏ
ଘରକୁ ଘରକୁ ଘରକୁ
ଯଦିଓ ଘର ସବୁ ଖାଲି

ଟ୍ରେନ ବାହନ ମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳ ନୁହେଁ
ରାସ୍ତା ଉପାୟ ମାତ୍ର ଉପଲବ୍ଧି ନୁହେଁ
ଚିଠି ଏକ ସାଧନ ମାତ୍ର ସିଦ୍ଧି ନୁହେଁ

(ପାଣି ଭିତରେ ବୁଡ଼ି ରହିଥିବା କଳସ
ପାଣିକୁ ଧରି ରଖି ନ ଥାଏ
କାରଣ ତା'ର ଭିତର ଓ ବାହାର
ସବୁଆଡ଼େ ଜଳସ୍ରୋତ
ଏପରି ଘଉ
କିପରି କାହାକୁ ଧରି ରଖି ପାରିବ
ଯାହାର ଭିତର ଓ ବାହାର ସମସ୍ତ ଶୂନ୍ୟ)

ମନ୍ଦିର ଭିତରକୁ ଯାଇଥିବା ଯାତ୍ରୀମାନେ
ଆଉ ଫେରି ଆସନ୍ତି ନାହିଁ
ଷ୍ଟେସନର ଫାଟକରେ ତାଲା ବନ୍ଦ ହୁଏ

ଟ୍ରାଫିକର ସ୍ରୋତ ଶୁଖିଯାଏ
ଖୋଲା ଝରକାକୁ ଅନାଇ
ଲ୍ୟାମ୍ପୋଷ୍ଟ ବାହୁନେ
ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ବର୍ଷା ଟୁପଟାପ ପଡ଼େ
ମୃତ ଛାଇମାନଙ୍କ ଉପରେ

କେହି ବି ଅପେକ୍ଷାରେ ନାହାନ୍ତି
ତଥାପି ଏକାକୀ ଲୋକଟି ଫେରି ଆସେ
ଶୁନଶାନ ରାସ୍ତା ଉପର ଦେଇ
ଅଧା ରାତି ବିତିଗଲେ

ଦୁଃଖ କ'ଣ

ସୁଖର ସଂଜ୍ଞା ଜଣାଥାଏ
ତଥାପି ଦୁଃଖ ରହିଯାଏ

ଭାଗ୍ୟକୁ ମାନିନେବା ପରେ ବି
ଦ୍ୟୂତକ୍ରୀଡ଼ାରେ ଭାଗ ନେବାକୁ ହୁଏ
ପରିଣାମ ଜଣାଥାଇ
ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ହୁଏ

ଉପଲବ୍ଧି ହିଁ ଦୁଃଖ
ପ୍ରଯତ୍ନ ହିଁ ଦୁଃଖ

ଉତ୍ତମର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅଧମର୍ଣ୍ଣର ସମ୍ପର୍କ
ବିଛିନ୍ନ ହୋଇଯିବା ପରେ ବି
ଋଣ ସୁଝିବାକୁ ହୁଏ
ଯଜ୍ଞ ଯାଗରେ ଦେବତାଙ୍କ
ବେଦର ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟରେ ଋଷିଙ୍କ
ଶ୍ରାଦ୍ଧରେ ପିତର ଦାନରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଓ ସତ୍କାରରେ ଅତିଥିଙ୍କ

ରଣରୁ ମୁକ୍ତି ଖୋଜିବାକୁ ହୁଏ
ଦାୟିତ୍ୱ ହିଁ ଦୁଃଖ

ଅନୁଚିତ ଆଦେଶକୁ ମାନି
ମୁଖା ପିନ୍ଧିବାକୁ ହୁଏ
ଦାସତ୍ୱ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହୁଏ
କ୍ଳୀବତ୍ୱ ପରିଗ୍ରହ କରି
କେବଳ ବର୍ଷ ଅବଧିର ସର୍ତ୍ତ
କିନ୍ତୁ ସବୁ ସ୍ୱଭାବସିଦ୍ଧ ହୋଇଯାଏ
ତା ପରେ ପୁଣି ଯିବାକୁ ହୁଏ
ସହଜ ଅଜ୍ଞାତବାସ ଛାଡ଼ି
କଠୋର ଯୁଦ୍ଧ ଭୂମିକୁ
ଅଭ୍ୟାସ ହିଁ ଦୁଃଖ

କେହି ଆସେ ନାହିଁ
ସମୟ କଟିଯାଏ ପଳ ଓ ନିମେଷରେ
ଦ୍ରବ୍ୟ ଯଜ୍ଞ ତପୋ ଯଜ୍ଞ
ଯୋଗ ଯଜ୍ଞ ଓ ଜ୍ଞାନ ଯଜ୍ଞମାନଙ୍କରେ
ନିଜକୁ ନିବିଷ୍ଟ କରି
ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ରହିବାକୁ ହୁଏ
କାହାରି ଆସିବା ନ ଆସିବା ନିର୍ବିଶେଷରେ
ଅପେକ୍ଷା ହିଁ ଦୁଃଖ

ତୃଷ୍ଣା ବଢ଼ି ଗ୍ଲେ
ମାୟା ସରୋବରର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଜଳରାଶି
ସମିଧାରେ ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ଅଗ୍ନି ଭଳି
ଉଦୀପ୍ତ ହେଉଥାଏ

ପ୍ରଶମନର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ
ମୃତ୍ୟୁ ସେଠାରେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥାଏ
ଅନେକ ଅବାନ୍ତର ପ୍ରଶ୍ନର ଅର୍ଗଳୀ ନେଇ

ଯାହାର ଉତ୍ତର ଖୋଜିବାକୁ ହୁଏ
ଜିଜ୍ଞାସା ହିଁ ଦୁଃଖ

ଦ୍ୱିନ ଚର୍ଯ୍ୟା

ଇନ୍ଦ୍ରର କୌଣସି ଅପରାଧ ନ ଥିଲା
ତଥାପି ସକାଳର ଅଭିଯୋଗ ପତ୍ରକୁ
ସବିନୟ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇ
ସେ ନିଜକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନେଲା
ଜଳନ୍ତା ସିଂହାସନ ଉପରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟର ରୋଷ କଷାୟିତ ଦୃଷ୍ଟି
ନିସ୍ତବ୍ଧ କରି ଦେଲା
ଛାୟାପଥର ଛକମାନଙ୍କରେ
ପ୍ରତିବାଦର ନିର୍ଲଜ୍ଜ କୋଳାହଳକୁ

ସୁନାର ସୁଦୃଶ୍ୟ ହରିଣ
ଆଗରେ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା
ପୁଣି ସ୍ୱପ୍ନ ଭିତରକୁ ଧାଇଁଗଲା
ବିଛଣାରୁ ଓହ୍ଲାଇ
ତଳକୁ ପାଦ ପକାଇଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ-ରେଖା
ତା ପରେ କେବଳ ଦିନ ସାରା
ଏକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ସାଦୃଶ୍ୟ ପଛରେ ଧାଇଁବା

ଝଙ୍କ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ
ବିଦ୍ରୋହର ପ୍ରସ୍ତୁତି କରି
ନିର୍ବାଣପ୍ରାୟ ତାରଙ୍କ ହାତରେ ବାଣ୍ଟିଦେଲା
ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଅଗ୍ନିଗର୍ଭ ପ୍ରସ୍ତରପତ୍ର

ରାସ୍ତାମାନଙ୍କରେ ଭିଡ଼ ବଢ଼େ
ଦୋକାନରେ ଦରଦାମ କଷାକଷି ହୁଏ
ଆଖିରେ ଦୂରନ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନ ନେଇ
ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲ ଭିତରକୁ ପଶନ୍ତି
ଝିଅଟି ସଜାଡ଼ି ନିଏ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ
ବାଳ ଭିତରେ କାହାର ପ୍ରିୟ ଫୁଲଟି
ସିନେମା ଘରର କ୍ୟୁ ଲମ୍ବିଯାଏ
ଭିଖାରୀର ଟିଣରେ ପଡ଼େ ଆଉ କିଛି ପଇସା
ଫାଇଲର ସ୍ତୂପ ଘୁଞ୍ଚିଯାଏ
ଟେବୁଲର ବାଁ ପାଖରୁ ଡାହାଣକୁ

ନିର୍ବାସନରେ ଥାଇ ଝଙ୍କ ସଂଗ୍ରହ କରେ
ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାନ୍ତରୁ
ସମର୍ଥନ ସୂଚକ ସ୍ୱାକ୍ଷର
ଏବଂ ସୁଯୋଗ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହେ

ହରିଣର ସ୍ୱପ୍ନ ଲମ୍ଫ ଦିଏ
ଗୋଟିଏ ଦୂରତ୍ୱରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୂରତ୍ୱକୁ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ-ରେଖା ଘୁଞ୍ଚି ଘୁଞ୍ଚି ଯାଏ
ପବନରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇଯାଏ
ଚିତ୍କାର ସବୁ

ଦୋକାନରେ ଭିଡ଼ ବଢ଼େ
ସମାବର୍ତ୍ତନ ମଣ୍ଡପରୁ ଛାତ୍ରମାନେ
କାଗଜର ଚିଠା ନେଇ ଫେରନ୍ତି
କବରୀରେ ଫୁଲ ମଉଳି ଯାଏ
ଜିନିଷପତ୍ରର ଦାମ ବଢ଼େ
ଟିଣ ଖାଲି ପଡ଼ି ରହିଥାଏ
ମ୍ୟାଟିନୀ ଶୋ ଭାଙ୍ଗେ

ସବୁ ଶାସ୍ତ୍ରାନୁମୋଦିତ ଓ ଜ୍ଞାତ
ବନବାସ ସୀତାହରଣ ଲଙ୍କାଦହନ
ରାବଣର ମୃତ୍ୟୁ ଅଗ୍ନି ପରୀକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି
ଝିଅଟି ଜାଣେ କେହି ଆସିବେ ନାହିଁ
ତଥାପି ସେ ଅଧୀର ହୋଇ
ଆଉ ଥରେ ଫୁଲଟିକୁ ଛୁଏଁ
ଦର୍ଶକ ଜାଣେ ଖଳନାୟକର ନିଶ୍ଚିତ ମୃତ୍ୟୁ
ତଥାପି ସେ ଚଉକିର ହାତକୁ
ଦୃଢ଼ ମୁଷ୍ଟିରେ ଧରି ରଖେ
ଶିକାରୀ ଜାଣେ ହରିଣ ନିରୁଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ତଥାପି ସେ ଆହୁରି ଶର ଖୋଜେ
ମୀମାଂସାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ
ତଥାପି ସେ ଫାଇଲକୁ ଘୁଞ୍ଚାଏ
ଅଧିକ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଉଦ୍‌ବେଗରେ

ଜନ୍ତୁ ଜାଣେ
ଏ ଏକ ଆହ୍ନିକ ରୀତି
ତେବେ ବି ଆସେ ବିଜୟୀ ତାରାବାହିନୀ ନେଇ
ଜୟ ଯାତ୍ରାର ଅଗ୍ରଭାଗରେ

ଜ୍ୟୋତି ମଣ୍ଡଳର ଉଲ୍ଲସିତ ମୁକୁଟ ପିନ୍ଧି
ନକ୍ଷତ୍ରପୁଞ୍ଜର ଚୈତ୍ର ପତାକା ଉଡ଼ାଇ,

ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଇ ଫେରିଯାଏ,
ହରିଣ ଠିଆ ହୋଇ ପଛକୁ ଅନାଏ
ନୂଆ ରେଖାମାନ ଟଣାହୁଏ
କୋଳାହଳ ବନ୍ଦ ହୁଏ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ସ୍ୱପ୍ନ ପଛରେ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ରମରେ ଧାଉଁଥିବା
ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ପର୍ବମାନଙ୍କୁ
ସମୟ ନେଇ ସଜାଇ ରଖି ଦିଏ,,
ଶ୍ୱେତବର୍ଣ୍ଣ ବିଛଣା ଉପରେ
ଅନ୍ୟ ଏକ ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ଜନାନ୍ତକ

ଏକ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରତ୍ୱରୁ
ତମେ ଯେତେବେଳେ ମୋର ନାଁ ଧରି ଡାକ
ମୁଁ ଲୋକ ଗହଳିରେ ବୁଲି ପଛକୁ ଅନାଏ
କିନ୍ତୁ ତମକୁ ଚିହ୍ନିବା କିପରି ସମ୍ଭବ ହେବ
ତମେ ଯଦି ଏପରି ଆସ
ମୋର କଳ୍ପନା ବହିର୍ଭୂତ ରୂପ ନେଇ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନାସକ୍ତ ସମୟମାନଙ୍କରେ
ତମର ବୈଦେହୀ ସ୍ୱରକୁ
ଇତସ୍ତତଃ ପ୍ରକ୍ଷେପିତ କରି

(ଏ କଣ କେବଳ ଏକ ଶାବ୍ଦିକ ଭ୍ରମ
ଯାହା ମୋର ନିଜର
ନିରୁଦ୍ଧ ନୀରବତାରୁ ଉଦ୍‌ଭୁତ
ତମେ କଣ ଏପରି ଅଚିହ୍ନା ମୁହଁ
ଯାହା କେବଳ ମୋର କଳ୍ପନା ପ୍ରସୂତ)

ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ ଛକକୁ ଅନାଇଲେ
ସବୁ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଯାଏ

ଅଦମ୍ୟ ଅନ୍ଧାର ମାଡ଼ି ଆସେ
ବତୀ ସବୁ ଲିଭିଯାଏ
ଟେଲିଫୋନ ତାର ଛିଣ୍ଡିଯାଏ
କାରଖାନା ଘରେ ତାଲା ପଡ଼େ
ଖବରକାଗଜ ଛପା ବନ୍ଦ ହୁଏ
ରେଳ ଲାଇନରେ କଳଙ୍କି ଲାଗିଯାଏ
ବହିର କାଗଜ ଜୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଝଡ଼ି ପଡ଼େ
କଙ୍କାଳ ଉପରୁ ଖସି ପଡ଼େ
ରକ୍ତ ମାଂସ ସ୍ନାୟୁର ଖୋଳ
ବାଲିରେ ମାଡ଼ି ଆସେ
କ୍ଷୟିଷ୍ଣୁ ରାସ୍ତା ଉପରକୁ
ଭଙ୍ଗା କାଚ ନଷ୍ଟ ବିନଷ୍ଟ ଚଟାଣ
ପତନୋନ୍ମୁଖୀ ମନ୍ଦିରର ଚୂଡ଼ା ନେଇ
ସହର ହୋଇଯାଏ ଧ୍ୱଂସାବଶେଷ

କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେ ସମ୍ବୋଧନର
ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ଫେରିଯିବି କିପରି
ଯଦିଓ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିହୀନ ଅପନ୍ତରାରେ
ଶବ୍ଦ ସଞ୍ଚାର ଅସମ୍ଭବ
ମୁଁ କିପରି ମୁକ୍ତି ପାଇବି ମୋର
କଠୋର ଅଭିଶାପରୁ
ମୋର ଉଦ୍‌ବେଗମାନ
ଓଠରୁ ନିସୃତ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ମୁଁ ତେଣୁ ତମକୁ ସ୍ମରଣ କରିବି
ଆମର ଅତୀତର ଦୁହାଇ ଦେଇ
ତମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାନୟନ କରିବି

ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମନ୍ତ୍ରପାଠରେ
ତମର ନାଁକୁ ବାରମ୍ବାର ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବି
ମୋର ଆହ୍ନିକ ସମ୍ଭାର ମାନଙ୍କରେ

ତୋଳିଯାଇଥିବା ଫୁଲ ସବୁ
ଆସି ଖଞ୍ଜିହେବେ ପ୍ରତିଟି ଡାଳରେ
ପତ୍ରହୀନ ଶାଖା ପ୍ରଶାଖାରେ ଛାଇଯିବ
ବର୍ଷାର ସବୁଜ ସ୍ମୃତି
କଳଙ୍କ ଓ ଶିଉଳି ଝଡ଼ି ପଡ଼ିବ
ପୁଣି ପଲସ୍ତର ଲାଗିଯିବ କାନ୍ଥରେ
ଅଳସକନ୍ୟାର ହାତ ଯୋଡ଼ିଯିବ
ଇମ୍ପଦେଇ ବାଘ ଫେରିଯିବ
ଚମଡ଼ାର ଖୋଳ ଭିତରକୁ
ଅଦେଖା ହାତ ଆସି ବୋଳିଦେବ
ଆକାଶରେ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର ରଙ୍ଗ

ଛକ ପୁଣି ଜନାରଣ୍ୟ ହୋଇଯିବ
ଦୂରର ଦ୍ୱୀପରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ସକାଳ ହେବ
ନିରବୟବ ସମୟ ଭିତରୁ
ଜୀବନ ମୃତ୍ୟୁର ସୀମାରେଖା ଲଙ୍ଘି
ମୁଁ ମୋର ସତର୍କ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗରେ
ଅଶରୀରୀ ପ୍ରତିଶବ୍ଦ ଶୁଣି ପାରିବି

(ଅସତ୍ୟ ସହର କଣ ବାସ୍ତବରେ
ଧ୍ୱସ୍ତ ହୋଇ ପୁଣି ଗଢ଼ି ଯାଏ
କଳ୍ପନା ତିଆରି କରେ
ଅନ୍ୟ ଏକ କଳ୍ପନାକୁ

ନୀରବତାର ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ଫେରି ଆସେ
ଅନ୍ୟ ଏକ ନୀରବତା ହୋଇ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ତିଆରି କରେ
ଏକ ନୂଆ ନିସ୍ତବ୍ଧତାର ଭୂମିକା ।

ତମ ସହିତ ବାର୍ତ୍ତାଳାପର ଭଙ୍ଗାଗଢ଼ା ଘୁଞ୍ଚିଥାଏ
ଏବଂ ଏକ ଅଜଣା ସଂଶୟ ଆସି
ମୋର ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଆଚ୍ଛାଦିତ କରିଦିଏ
ଅନ୍ୟ ଏକ ଧ୍ୱଂସାବଶେଷରେ

ଶବ୍ଦ ଭେଦ

ସବୁ ମିଛ ସକାଳ ଓ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା
ପ୍ରେମ ରକ୍ତ ଦୂରତ୍ୱ ଓ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ
ଆଖିରୁ ଅନ୍ଧପୁଟୁଳି ଖୋଲି ନେଲେ
ସବୁଠାରୁ ପ୍ରିୟ ଲୋକ ହିଁ
ଧ୍ୱଂସ ପାଇଯାଏ

ଆକାଶର ଅନନ୍ୟ ଅଙ୍ଗଗରେ
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଚମକେ ଓ ଲିଭେ
ସମୟ ଅତିରେକ ବ୍ୟଥା ସବୁ
ଦେହ ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯାନ୍ତି
ମହାସମ୍ଭବା ଭୂମି ଉପରେ ବର୍ଷିଯାଏ
ନକ୍ଷତ୍ର ମଣ୍ଡଳର ଆଶୀର୍ବାଦ
କିନ୍ତୁ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରି ପାଇବା ବେଳେ
ଦୃଶ୍ୟ ସବୁ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି

ନିଜ ଭିତରକୁ ଅନାଇଲେ
ସବୁ ଅନ୍ଧାରରେ ଆଚ୍ଛାଦିତ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ରଶ୍ମିର ଆଗ୍ରହ ଲୁଚି ଯାଇଥାଏ

ଶୂନ୍ୟର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅପବ୍ୟୟରେ
ଝଙ୍କାର କୌଣସି ବିବରଣୀ ନାହିଁ
ଗତି କେବଳ ଧାରଶ୍ରାବଣର ବନ୍ଦଗାନ
ଦୃଷ୍ଟିର ସନ୍ଧାନୀ ଶ୍ୟେନ ଧକ୍କା ଖାଏ
ଅନ୍ଧକାରର ଅମୂର୍ତ୍ତ ପ୍ରାଚୀରରେ
ଏଠାରେ ବର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ଧତ୍ୱରେ କିଛି ଆସେ ଯାଏ ନାହିଁ
ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଚକ୍ଷୁମାନଙ୍କରୁ
ସବୁ ରଙ୍ଗ ଲିଭି ଯାଇଥାଏ

ସମୟ ସବୁକିଛି ବିଭକ୍ତ କରିଦିଏ
ସମସ୍ତ ପାରସ୍ପରିକତାକୁ ଫିଙ୍ଗିଦିଏ
ସେତୁହୀନ ଦୁଇଟି କୂଳରେ
ସେଠାରେ କେହି କାହାରି ଅସ୍ତିତ୍ୱର ସର୍ତ୍ତ ନୁହେଁ
ସମସ୍ତେ ସ୍ୱାୟତ୍ତ ସ୍ୱନିର୍ଭର ଓ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ
ଟେଲିଫୋନ ତାର ହିଁ ସଂପର୍କର ସମ୍ବଳ
ଦୃଷ୍ଟି ବିନିମୟର ସମ୍ଭାବନା ନ ଥାଏ
କେବଳ ପ୍ରେମପତ୍ରର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନରେ
ସବୁ ସମୟ କଟିଯାଏ

ସବୁ ମିଛ ଶୋକସଭା ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ
ପ୍ରଜ୍ଞା ପ୍ରାକ୍‌କଥନ ଶ୍ଳାଘା ଓ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ
ସମସ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିର ବାହାରେ
ଆଖି ଆଗରେ କେହି କେଉଁଠାରେ ନାହିଁ
ଶୋକ ସନ୍ତାପ ଶୂନ୍ୟ ଅଶୋକବନରେ
କେବଳ ବିଦେହୀ କାନ୍ଦଣା ହିଁ
ଘୂରି ବୁଲୁଥାଏ

ଯକ୍ଷ ପ୍ରଶ୍ନ

ଅନେକ ଜିଜ୍ଞାସାର କୌଣସି
ଅନ୍ତିମ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ ନ ଥାଏ
ପ୍ରଶ୍ନ ହିଁ ନିଜର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ତୃଷାର୍ତ୍ତ ଲୋକକୁ ଜାଣିବାକୁ ହୁଏ
ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଉଚ୍ଚତର କିଏ ପବନରୁ ଚଞ୍ଚଳ କିଏ
ପଥିକର ବନ୍ଧୁ କିଏ ସୁଖର ସଂଜ୍ଞା କଣ

ତୃଷାର୍ତ୍ତ ଲୋକ ଜାଣେ
ଜିଜ୍ଞାସା ହିଁ ଜୀବନ ମୃତ୍ୟୁର ସୀମାରେଖା
କେବଳ ମୂଖଶାଳାର ପଥରକୁ ଜଣା
ଶିଳ୍ପ ଶାସ୍ତ୍ରର ମାହାତ୍ମ୍ୟ
ବାସକସଜ୍ଜା ହାତର ଦର୍ପଣ ହିଁ ଜାଣେ
ଛଳନାର ଆରମ୍ଭ କେଉଁଠାରେ
ତୃଷାର ନିବୃତ୍ତି ପରେ
ଆଉ ଜାଣି ହୁଏ ନାହିଁ
ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରତିଦିନ ଜ୍ୟୋତି ଦିଏ କିଏ
ପୃଥିବୀର ମହାନତମ ବିସ୍ମୟ କଣ
କିଏ ମୃତ୍ୟୁରେ ସାହଚର୍ଯ୍ୟ ଦିଏ

ବିସ୍ମୟ ବିମୂଢ଼ ଭକ୍ତର ଆଖିରେ
ଦେଶ ବିଦେଶର ଯେଉଁ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଥାଏ
ମନ୍ଦିରର ଅନ୍ଧାର ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ
ତାର କିରଣମାନ ପଡ଼େ ନାହିଁ
ପର୍ଯ୍ୟଟକର କ୍ୟାମେରାରେ ଧରିହୁଏ ନାହିଁ
ଅମୃତ କଳସର ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷାକୁ
ମନ୍ତ୍ରରତ ପୁରୋହିତର ଅଜ୍ଞାତ ରହିଯାଏ
ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଯେଉଁ ଐଶ୍ୱରିକ ନିସ୍ତବ୍ଧତା
ଧ୍ୱନିତ ହେଉଥାଏ

କେବଳ ଧର୍ମର ଦାୟାଦ ଜାଣେ
ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ମୁକ୍ତି ନାହିଁ
ମୃତ୍ୟୁର ଚିରନ୍ତନତାକୁ ଖୋଜିନେବାକୁ ହୁଏ
ବଞ୍ଚିବାର କ୍ଷଣିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନଙ୍କୁ
ସେ ତେଣୁ ଜ୍ଞାନରୁ ଫେରି ଆସି
ଚାଲିଯାଏ ଏକ ଶାଶ୍ୱତ ଜିଜ୍ଞାସାକୁ

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେବପ୍ରତିମାମାନଙ୍କ ପାଖରୁ
ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ ନିଏ
ବିମୂର୍ତ୍ତ ଦୈବୀସତ୍ତା ଆଡ଼କୁ
ଆଞ୍ଜୁଳାରେ ତୋଳି ନୈବେଦ୍ୟ ଦିଏ
ମହାକାଳର ପ୍ରଶ୍ନମାନଙ୍କୁ
ମାୟା ସରୋବର ଭିତରୁ ବାହାରି
ସେ ସିଧା ଚାଲିଯାଏ ତୃଷ୍ଣା ଭିତରକୁ

ସପ୍ତର୍ଷି

ଆକାଶକୁ ଅନାଇଲେ
ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ
ସମୟ ଓ ସୀମାହୀନତା
ଚିରନ୍ତନ ଅୟନାନ୍ତ ଓ ପରିକ୍ରମା ବିଷୟରେ
କିନ୍ତୁ ଆକାଶ ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଫେରାଇ ଦିଏ
ଏବଂ ଓଲଟା ପ୍ରଶ୍ନମାନ ପଚାରେ

ଆହୁରି କିଛି କ୍ଷଣ
ଶୂନ୍ୟକୁ ନିର୍ନିମେଷ ଅନାଇ ରହିଲେ
ସ୍ୱତଃ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମିଳିଯାଏ
ସବୁ ଜାଣି ହୁଏ ସବୁ କିଛି
ଆକାଶ କିପରି ମହାଶୂନ୍ୟର ଭଗ୍ନାଂଶ ମାତ୍ର
କେହିବି ସ୍ଥିର ଓ ଶାଶ୍ୱତ ନୁହନ୍ତି
ଅନେକ ସୌରମଣ୍ଡଳ ଜଳି ପୋଡ଼ି
ଭସ୍ମୀଭୂତ ହୋଇଯାନ୍ତି
ନୂତନ ନକ୍ଷତ୍ର ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଦେଇ
ଅନେକ ବିଭିନ୍ନ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଧକ୍କା ଖାଇଥାନ୍ତି
ନିଜ ନିଜର ଧାରବନ୍ଧ ଆବର୍ତ୍ତନରେ
ମହାଶୂନ୍ୟ ବିନା ଟିପ୍ପଣୀରେ ସବୁ ଦେଖି ନିଏ

ଆକାଶକୁ ଆହୁରି ବେଶୀକ୍ଷଣ ଅନାଇଲେ
ଦୃଷ୍ଟି ଲମ୍ବିଯାଏ ଆକାଶର ସୀମାନ୍ତ ବାହାରକୁ
ଅତି ଧୀରେ ସମସ୍ତେ ଘୂରୁଛି ଯାନ୍ତି
ମେଷ ଓ ମୀନ ବୃଶ୍ଚିକ ଓ ବୃଷ
ଋଷିମାନେ ଅବାକ ରହିଥାନ୍ତି
ବଶିଷ୍ଠ କୋଳାଗ୍ରତ କରିନିଏ ଅରୁନ୍ଧତୀକୁ
ଆକାଶଗଙ୍ଗାରେ କିଛି ଝଡ଼ ହୁଏ
ଧନୁରେ ଶର ଯୋଖି ଠିଆ ହୁଅନ୍ତି
ସୌର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀମାନେ

ମନ ଯେତେବେଳେ
ଏକ ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶାନ୍ତିରେ ଭରିଯାଏ
ସବୁ ବୁଝି ହୁଏ ସବୁ କିଛି
ଧ୍ରୁବୀୟ ସତ୍ୟ ସବୁ କିପରି
କେବଳ ପ୍ରଜ୍ଞା ଓ ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ଉଦ୍‌ଭୂତ ନୁହେଁ
ଦୂରତ୍ୱ କିପରି ସମୟର ବଶବର୍ତ୍ତୀ
ଏବଂ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏକ ସାମାନ୍ୟ ନକ୍ଷତ୍ର

ମଧ୍ୟ ପର୍ବ

ଲକ୍ଷ୍ୟ ନ ଥିବାର କ୍ଷୋଭରେ
ରାସ୍ତା ଏଇଠାରୁ ହଠାତ୍ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଯାଏ
ଏହିଠାରେ ହିଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବାକୁ ହୁଏ
କାହା ମୁଖା ମୁହଁରେ ପିନ୍ଧି
କାହାର ଶବକୁ ବୋହି ନେବାକୁ ହେବ
କାହା ପ୍ରତି କି ସମଭିବ୍ୟାହାରରେ

ଏହିଠାରେ ଶେଷ ହୁଏ
ମନସ୍କାମନାର ନିଜସ୍ୱ ନଗରୀ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମଲ୍ଲିକା ଭଳି ସକାଳ
ହଠାତ୍ ଉଦ୍‌ଯାପିତ ହୋଇଯାଏ
ତା ପରେ ଆଉ
ଜଘନରେ ଯୌବନର ରଭସ ନାହିଁ
ନିଃଶ୍ୱାସରେ ନନ୍ଦନବନର ସୁରଭିତ ପବନ ନାହିଁ
ରକ୍ତରେ ମଧୁଛନ୍ଦାର ସଂଗୀତ ଲହରୀ ନାହିଁ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କର ବିଶେଷଣମାନ
ଏହିଠାରେ ହିଁ ସମାପ୍ତ

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରେଖାକୁ ଲଙ୍ଘି ଗଲେ
ଆଉ ଫେରିବାର ଉପାୟ ନ ଥାଏ
ତା ପରେ କେବଳ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ଛଳନା ପଛରେ ଧାଇଁବା
ଯେଉଁଠାରେ
ଗୋଟିଏ ଛଳନା ଆଗକୁ ନେଇଯିବ
ଅନ୍ୟ ଏକ ଭ୍ରମାତ୍ମକ ପରିଣତିକୁ
ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଯାହାସବୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା
ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟାନ୍ତରରେ ସମାପ୍ତ
ନାୟକ ପିନ୍ଧି ନେଲା ବିଦୂଷକର ପୋଷାକ
ବିପ୍ରଲବ୍ଧା ସାତ ପାଦ ଫେରି ଆସି
ସ୍ୱୀକାର କରି ନେଲା ଖଳନାୟକକୁ
ଉପସଂହାର ଯଦିଓ ସମ୍ୟକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ
ଏଥରକ ବ୍ୟସ୍ତତାର ସହିତ ସମୟ ଗଣିବା।

ସବୁ ଘଟି ଯାଇଥିବ
ଘଟନାଚକ୍ର ଅନୁଯାୟୀ
ଘଟକ ଯେଉଁପରି ଗଣନା କରିଥିଲେ
ଅର୍ଥ ଲାଭ ପୁତ୍ର ଲାଭ ରାଜପ୍ରୀତି
ମାର୍ତ୍ତଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳ ଅର୍ଦ୍ଧୋଦୟ ପରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲଗ୍ନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦଶମଭାବ ସ୍ପଷ୍ଟ
ବୁଧ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦଶା
ଲଗ୍ନାଧିପ ସୁଖାଧିପ ଧନାଧିପ
ଅଙ୍ଗହାନି ଧନ ଜନ କ୍ଷୟ
ବୁଦ୍ଧି ବିଭ୍ରମ ଓ ସୌଖ୍ୟ ହାନି
ସବୁ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇ ଯାଇଥିବ ଏକାଧାରରେ

ପରକ୍ରମ ଧନଭାବ ବ୍ୟୟ ଲାଭ ଭାଗ୍ୟ
ଆୟୁ ଶତ୍ରୁ ଓ ସନ୍ତାନ

ଆଉ ନିଶ୍ଚୟ କରିବାର ସମୟ ହୁଏ ନାହିଁ
ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଇଚ୍ଛା ସବୁ ମଉଳି ଯାଇ
ଦେହକୁ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ କରି ଦିଅନ୍ତି
ନିଜର ମୁହଁ ହିଁ ମୁଖା ପାଲଟି ଯାଏ
ଆଗରେ ଆଉ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳ ନ ଥାଏ
କେବଳ ଅଭ୍ୟାସଗତ ଗୁଲିଥିବା
ହତୋତ୍ସାହ ଆଗକୁ ଅନାଇଲେ
ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ପାନ୍ଥଶାଳାର ଝରକା ମାନଙ୍କରୁ
ସବୁ ଆଲୁଅ ଲିଭିଯାଏ

ସାମୁଦ୍ରିକ

ଦିଗନ୍ତର ପାହାଚ ଉପର ଦେଇ
ଶେଷ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅପର ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯାଏ
ପାଦ ତଳୁ ବେଳାଭୂମିର ଘୁଞ୍ଚି ଯିବାରେ
କୌଣସି ଅଲୌକିକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନ ଥାଏ
ତଥାପି ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଆଖିକୁ ବାଧ୍ୟ କରେ
ଆକାଶର ଶୀର୍ଷ ଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଯେଉଁଠାରେ ନକ୍ଷତ୍ରମାନଙ୍କର ସ୍ଥବିରତାକୁ ଝୁଣ୍ଟି
ଦୃଷ୍ଟିର ଆହତ ପକ୍ଷୀ ପୁଣି ଫେରି ଆସେ
ଅନ୍ଧକାରଛନ୍ନ ନୀଳବର୍ଣ୍ଣର ଅଧୋବିନ୍ଦୁ ଆଡ଼କୁ

ମିଟିମିଟି ତାରା ଓ ଲହରୀ
ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବେ ଗ୍ରହି ରହିଥିବା ବେଳେ
ପବନ ଆସି ସମତଳ କରିଯାଏ
ସ୍ତୂପୀକୃତ ବାଲୁକା ରାଶିର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱକୁ
ଦୂରନ୍ତର ନିର୍ଜନ ଦ୍ୱୀପମାନଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତନାଦ ମିଶିଯାଏ
ଝାଉଁ ଗଛର ଅନ୍ତର୍ଘାତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସରେ
ପବନର ପ୍ରାମାଣିକ ଦାବୀ ଲିଭାଇ ଦିଏ
ଜଳକନ୍ୟା ମାନଙ୍କର କିମ୍ବଦନ୍ତୀ
ତା ପରେ ଶୂନ୍ୟାରୂଢ଼ ଶବ୍ଦମାନଙ୍କର ରାଜତ୍ୱ

ଝଡ଼ର ଅଗଣିତ ହାତ ଆସି
ଯେତେବେଳେ ଖିନଭିନ କରିଯାଏ
ଉଦାର ନୀଳର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଓ ଅସମର୍ପିତ ଧ୍ୱନିମାନଙ୍କୁ
ଏକ ଅସହିଷ୍ଣୁ ଆକ୍ରୋଶରେ
ଲହରୀ ଆଣି କୂଳରେ ଅଜାଡ଼ି ଦିଏ
ଅନ୍ଧାରର ନିଗୂଢ଼ ଘନିଷ୍ଠତାକୁ ନ୍ୟସ୍ତ
ଅତଳାନ୍ତର ଅପ୍ରମେୟ ତତ୍ତ୍ୱ ସବୁ
ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଭରୁ ବାହାରକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦିଏ
ଦିଗ୍‌ବିଦିଗର ମଣିମୁକ୍ତା ମୋତି ଓ ପ୍ରବାଳ
ନାଗ ଲୋକର ନିର୍ମମ ଅଭିଶାପ
ଏବଂ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଅମରତ୍ୱ ମାନ
ଉପରକୁ ଛିଟକି ପଡ଼ନ୍ତି ବିସ୍ଫୋରଣ ଭଳି
ଜାହାଜ ଓ ପ୍ରବାଳ ଦ୍ୱୀପ
ଚିକମିକ ତାରର ଆଲୁଅ ଓ ଅତିଷ୍ଠ ଆକାଶ
ପକ୍ଷୀମାନେ ଉଡ଼ିଯାନ୍ତି
ଝାଉଁ ବଣର ଅଦମ୍ୟ ଅନ୍ଧାର ଆଡ଼କୁ

ଦିଗବଳୟ ଲୁଚିଯାଏ ଏକ ଅମୂର୍ତ୍ତ ଶୋଚନାରେ
ପୁଣି ପାଦ ତଳକୁ ଫେରି ଆସେ
ନିଜସ୍ୱ ଅନୁଭବର ଆର୍ଦ୍ର ଆତ୍ମୀୟତା
ଭାଙ୍ଗି ଯାଉଥିବା ପ୍ରତିବିମ୍ବମାନଙ୍କୁ
ସହୃଦୟ ସହାନୁଭୂତି ଜଣାଇ
ଲହରୀ ସାମାନ୍ୟମାତ୍ର ଛୁଇଁଯାଏ
ମୁହ୍ୟମାନ କୂଳର ଆତୁରତାକୁ
ଆକାଶ ସମୁଦ୍ର ଦିଗନ୍ତ ଓ ବେଳାଭୂମିକୁ ଲଘି
ପକ୍ଷୀ ଆସି ଆଶ୍ରୟ ନିଏ
ଏକ ସମନ୍ୱିତ ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ

ବାର ବେଳା

ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ନେଲେ
ସବୁ କିଛି ସ୍ଥଗିତ ରହିଯାଏ
ସମୟର ନିସ୍ତରଙ୍ଗ ହ୍ରଦମାନଙ୍କରେ
ସମସ୍ତ ମୌଳିକ ରଙ୍ଗ
ଶ୍ୱେତ ପୀତ ବିଲୋମ କୃଷ୍ଣ ଓ ନୀଳ
ଉଦାତ୍ତ ଅନୁଦାତ୍ତ ଓ ସ୍ୱରିତ କଣ୍ଠ ଧ୍ୱନି
ଏବଂ ସମସ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟବାଚୀ ଶବ୍ଦ

ଏଥର ସମସ୍ତ ପ୍ରଯତ୍ନ ନିଷିଦ୍ଧ
ଏବଂ
ସମସ୍ତ କର୍ମ ଗର୍ହିତ
ଏଠାରେ କେବଳ ସ୍ମୃତିର ଏକଛତ୍ର ରାଜତ୍ୱ
ଆଉ କିଛି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ
କେବଳ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁବା
ଅତୀତର ଉପାଦାନମାନଙ୍କୁ ତୋଳିନେଇ
କ୍ଷୋଭ ଜର୍ଜରିତ ସ୍ୱପ୍ନମାନଙ୍କୁ ସଜାଇବା
ଏବଂ ଇଚ୍ଛାର ଅଦମ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣମାନଙ୍କୁ
ପ୍ରତ୍ୟାହୃତ କରି ନେବା ବ୍ୟତୀତ

ଆଖି ଖୋଲିଲେ ହିଁ ଅନ୍ୟ ସମୟ
ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଯୋଡ଼ି ହୋଇ
ଲମ୍ବିଯାଏ ଅନନ୍ତ ସମ୍ଭାବନାକୁ
ଅସଂଖ୍ୟ ଛୋଟ ଛୋଟ ହ୍ରଦମାନଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ିଦିଏ
ଉଦାର ସ୍ଥଳଭାଗର ବିସ୍ତାର
ବାସ୍ତବିକତା ଛନ୍ଦିଦିଏ
ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱପ୍ନ ସହିତ

ତା' ପରେ ଆଉ
ସମୟର ଭଗ୍ନାଂଶ ନ ଥାଏ
ବର୍ତ୍ତମାନର ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ
ଅତୀତର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଲଟି ଯାଏ
ତାତ୍କାଳିକ ଘଟଣା
କ୍ଷଣକରେ ଇତିବୃତ୍ତରେ ମିଶିଯାଏ
ସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ଏବେର ଅନୁଭବ
ସ୍ମୃତିରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ

ଏଥର ଯଦିଓ ସମସ୍ତ ଅବିହିତ
ବଞ୍ଚି ରହିବା ହିଁ ଏଠାରେ ପ୍ରଯତ୍ନ
ସ୍ମରଣ ହିଁ ଏଠାରେ କର୍ମଣ୍ୟତା
ବର୍ତ୍ତମାନ ହିଁ ସ୍ମୃତି ଓ ସମ୍ଭାବନା
ନିଜକୁ ସମୟକୁ ସମର୍ପଣ କରିଦେଲେ
ଆଉ କୌଣସି ବାରଣ ନ ଥାଏ
ଆଉ ଭୟ ନ ଥାଏ
ଅତୀତ ଅଥବା ଭବିଷ୍ୟତର

ଏବଂ ଆଖି ଖୋଲିଲେ
ସମସ୍ତ ରୂପ ରସ ଗନ୍ଧ ବର୍ଣ୍ଣ
ସ୍ପର୍ଶ ସ୍ୱର ଓ ଶବ୍ଦରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ଆକାଶ ଆଡ଼କୁ ଉନ୍ମୁଖ
ହ୍ରଦ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ ସମୁଦ୍ର ଓ ସ୍ଥଳଭାଗ ନେଇ
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଥିବୀମାନ

ଉତ୍ତର ଜାତକ

ଆମ ହାତରେ ସବୁ ଦେଇଯାଅ
ଆମର ଯାହା ସବୁ ଉପଲଭ୍ୟ
ନିର୍ଦ୍ୱନ୍ଦ ଆତ୍ମସମର୍ପଣରେ
ସମସ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ କରିଦିଅ
ତମର ଅବଲୁପ୍ତ ଜିଜ୍ଞାସାମାନ
ଓ ତମର ନୈତିକତାର ନ୍ୟୂନତା
ତମର ଚିରଚରିତ ହିଂସ୍ରତା
ଓ ଲୁକ୍‌କାୟିତ ହାହାକାରମାନ
ତମର ଅସଂଖ୍ୟ ଅନିଶ୍ଚୟ
ଏବଂ ସ୍ମୃତି ବନ୍ଦି ଅନିଚ୍ଛା ସବୁ

ଆମର କୃତ ନିଶ୍ଚୟ ଆଖିକୁ ଅନାଅ
ଓ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇଯାଅ
ତମର ସଂଶୟ ସବୁକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଯାଅ
ଆମର ଅବଧାରିତ ସତ୍ୟମାନଙ୍କ ସମୀପରେ
ଆଉ ଇତସ୍ତତଃ ଦେଖିବା ନିଷ୍ପ୍ରୟୋଜନ
ଆମର ଅପରିମିତ ଅନ୍ୱେଷଣର ବାହାରେ
ଆଉ କୌଣସି ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନାହିଁ

ଆମକୁ ସେ ସବୁର ଉତ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଇଯାଅ
ଯାହା ତମକୁ ସ୍ୱୀକାର ହେଲା ନାହିଁ
ଆମେ ନେଇନେବୁ ତମର ନିର୍ଣ୍ଣୟମାନ
ଯାହା ଅକାଟ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ପ୍ରମାଣରେ ସିଦ୍ଧ ନୁହେଁ
ଆମେ ନେଇନେବୁ କୀଟଦଂଷ୍ଟ ଚିତ୍ରପଟ ସବୁ
ଭୁଲ ରାସ୍ତାମାନଙ୍କର ନକ୍‌ସା ଓ ମାନଚିତ୍ର
ଯାହାକୁ ତମେ ସଯତ୍ନରେ ସମ୍ଭାଳି ରଖିଥିଲ
ତମର ଜିଜୀବିଷାମାନଙ୍କର ସହଜ ସାଧନମାନଙ୍କରେ
ଆମ ହାତକୁ ଦେଇଯାଅ
ଯାହାକିଛି ଭ୍ରମାତ୍ମକ ଓ ଜରଜୀର୍ଣ୍ଣ
ଆମେ ସବୁ କିଛି ସମ୍ୟକ ଓ ସମନ୍ୱିତ କରିଦେବୁ
ଆମର ଅନ୍ତହୀନ ଅନୁଧ୍ୟାନମାନଙ୍କରେ

୪

ଆମ ହାତରୁ ଏଥରକ ହାତ ଖୋଲି ନିଅ
ସମୟ ସବୁ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଯାଉଚି ଆମ ହାତ ଉପରେ
ଆମ ଆଖିରୁ ଆଖି ଫେରାଇ ନିଅ
ଆମ ଆଖି ଭିତର ଦେଇ ଚାଲି ଯାଉଛି
ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଅଗ୍ରସର ହେବାର ସମସ୍ତ ରାସ୍ତା
ଅଭାବିତ ଘଟନାଚକ୍ରମାନଙ୍କରେ
ଯାହା ସବୁ ଆମକୁ ଯୋଡ଼ି ଦେଇଥିଲା
ପୂର୍ବପୁରୁଷମାନଙ୍କର ବ୍ୟତୀତ ସହିତ.
ସବୁ ଆଜି ଉଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଉଛି ଦେଖ
ଆସନ୍ନ ଭବିଷ୍ୟତମାନଙ୍କର ଅଦ୍‌ଭୁତ ସମାରୋହରେ

ଚରୈବେତ

|| ୧ ||

ସବୁ ଅଦେଖା ରହିଗଲା
ନିଷ୍ପ୍ରହର ମେଘର ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ ଉଲ୍ଲାସ
ଦେହର ନିବିଡ଼ତମ ଦେଶରେ
ଚିତ୍ରାର୍ପିତ ତିଳ ଚିହ୍ନର ତ୍ରିବିଧ ରହସ୍ୟ
ଆଖିରେ ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ
ଅଖଣ୍ଡିତ ଯୌବନର ଏକନିଷ୍ଠତା
ନିକ୍ଷିପ୍ତ ନକ୍ଷତ୍ରମାଳାର
ଅଦୃଷ୍ଟପୂର୍ବ ବିନ୍ୟାସ

ରକ୍ତ ନଦୀରେ ଭାସିଗଲା
ପ୍ରାର୍ଥିତ ଆତ୍ମସମର୍ପଣର ଗଗରଗିଣୀ
ସବୁ ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ଦୂରକୁ ଗ୍ଭଲିଗଲା
ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କର ସ୍ୱଚ୍ଛ ପାରଦର୍ଶକତାରେ
ତାରମାନଙ୍କର ଅବିବେକିତା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ
ସବୁ ସମର୍ପଣ କରିଦେଲି
ସମସ୍ତ ଓଜଃ ପ୍ରସାଦ ଓ ଲାଳିତ୍ୟ

ସବୁ ଭୁଲି ଗଲି ମୋର
ଦୂରନ୍ତ ଅନୁଶୋଚନାମାନଙ୍କରେ
ମୋର ଦୟା ଦାନ ବିନୟ ଓ ସୌଜନ୍ୟ

ଅତି ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଭାବରେ
ବେଳ କଟିଯିବା ବେଳେ
ଆଗାମୀ ଆତଙ୍କକୁ ଗଣି ଗଣି
ସବୁ ସମୟ ବିତିଗଲା
ସାମାନ୍ୟ ସୌଖ୍ୟ ଖୋଜିବାବେଳେ
କଦାଚିତ ପଛକୁ ଅନାଇ
ଅନନ୍ତ କାଳକୁ ଦେଖିନେବାର ଭୟରେ

ଛାଇକୁ ଝୁଣ୍ଡିବା ପରେ
ଆଉ କିଛି ବାକି ରହିଲା ନାହିଁ
ପଛକୁ ଫେରିବି ନାହିଁ ବୋଲି
ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରୁ ବିଦାୟ ନେଇଥିଲି
କିନ୍ତୁ ସବୁ ଅଗ୍ନି ଗର୍ଭରେ ସମର୍ପିତ କରି
ଫେରି ଆସି ମାନିନେବାକୁ ହେଲା
ପୁନର୍ବାର ମୋର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିସ୍ଥିତି
ଅସ୍ୱସ୍ଥ ବାତାବରଣ ଖାଲି ଘର
ପ୍ରତାରିତ ସମୟ ଅଫେରନ୍ତା ପ୍ରତିବେଶୀ

|| ୨ ||

ଫେରନ୍ତା ରାସ୍ତାରେ
ପ୍ରତିଟି ମୋଡ଼ରେ ଯାହା ଦେଖିଲି
ସବୁ ତୋଳି ନେଲି

ଯାହା ସବୁ ଦୃଷ୍ଟ ଏବଂ ଜ୍ଞାତ ହେଲା
ବନ୍ଦ କୋଠରୀ ଭିତରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାର ମଣ୍ଡଳ
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଗତିର ଭ୍ରାନ୍ତି ଆଣୁଥିବା
ଚକମକ ଦ୍ୱିପ୍ରହର
ଦିନମାନଙ୍କୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ନେଲି
ଶୋଚନାହୀନ ସଞ୍ଜବେଳମାନଙ୍କରେ
ଆଖିକୁ ଉଡ଼ାଇ ଦେଲି
ନକ୍ଷତ୍ର ଲୋକର ଅଜ୍ଞାତ କୋଣମାନଙ୍କୁ
ସାମାନ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକାର କରି
ମୁଁ ଫେରି ଆସିଲି ଅଗ୍ନି ନେଇ
ପୁଣି ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠ ଉପରକୁ

ଘନିଷ୍ଠ ବେଳାମାନଙ୍କୁ ସଜାଇ ରଖିଦେଲି
ସ୍ମୃତିର କମନୀୟ କୋଠରୀମାନଙ୍କରେ
ଯାହା କିଛି ଉପଲବ୍ଧ ହେଲା
ତାର ସବୁ ହିସାବ କରି ନେଲି
ଜମା ଘର ହିଁ ଆଶ୍ୱାସନାରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ବ୍ୟୟ ଦିଗକୁ ନ ଅନାଇ
ସବୁ ଅଙ୍ଗୀକାର କରିନେଲି

ବିଭିନ୍ନ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା
ଏବଂ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ଆସକ୍ତି ଓ ବିରକ୍ତି ବିହୀନ
ସମସ୍ତ ହାନି ଭୟରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ
ଅଭିଯୋଗମାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଲି
ଏବଂ ମୋର ପୁନଃପୌନିକ ଯାତ୍ରା ପାଇଁ
ପୁଣି ଘର ବାହାରକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଇଲି

ପଛକୁ ଅନାଇବାର ବେଳ ନାହିଁ
ଘଣ୍ଟା ଲମ୍ବି ଯାଉଛି ଆଗରୁ ଆଗକୁ
ବିରତି ନାହିଁ ବିଶ୍ରାମ ନାହିଁ ଅନ୍ତ ନାହିଁ
କେବଳ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମାଇଲ ଖୁଣ୍ଟ ହୋଇ
ଆଗକୁ ବାଟ ଦେଖାଉଥିବା
ଆହୁରି ଅନେକ ଲୋଭନୀୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ

ନାମ ରୂପ

ନିଜର ଘଟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଇ
ନିଜକୁ ଅନାଇଲେ
ସ୍ୱପ୍ନ ହିଁ ଯଥାର୍ଥ

କବାଟ ଖୋଲିଲେ ହିଁ
ଭିତରକୁ ପଶି ଆସେ ସମୁଦ୍ର
ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ ଗର୍ଜ୍ଜନ ଓ ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ନେଇ

ହାତମୁଠାରେ ହିଁ ସ୍ୱର୍ଗ
କିନ୍ନରୀ ଉଡ଼ନ୍ତା ଗନ୍ଧର୍ବ ଓ ନନ୍ଦନବନ ସମେତ
ଆଖି ଭିତରେ ହିଁ ସମୟ
ଭବିଷ୍ୟତ ସବୁ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇଯାଏ
କ୍ଷୁରଧାର ଉଦ୍‌ବେଗ ଭିତରେ

ପ୍ରତିବନ୍ଧ ନାହିଁ କୂଳ ନାହିଁ ଦିଗନ୍ତ ନାହିଁ
ଜୀବନ ଉଚ୍ଛୁଳି ଯାଏ
ବର୍ତ୍ତମାନର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ
ଜଙ୍ଗଲ ଭିତର ଦେଇ ଧାଇଁଯାଏ

ବୈଶାଖର ଉଚ୍ଚାଟ ଦିନ
ଆସକ୍ତି ନାହିଁ ବିରକ୍ତି ନାହିଁ
ଶୋଚନା ନାହିଁ ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ
ଫୁଲ ଫୁଟିଯାଏ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ
ପାର୍କର ଗୋଟିଏ ସୀମାନ୍ତରୁ
ଘଣ୍ଟାର ଅନ୍ୟ ସୀମାନ୍ତକୁ
ମନ ଭିତରର ଆବଦ୍ଧ ଧ୍ୱନି
ରୂପକଳ୍ପର ଆଶ୍ରୟ ଖୋଜୁଥାଏ
ଶୁଚିମନ୍ତ ଶ୍ରାବଣ ଆକାଶରୁ ଅଜାଡ଼ି ଦିଏ
ଶବ୍ଦାୟମାନ ସମୁଦ୍ରର ଜଳଧାର

ସବୁ କିଛି ନାମର ଆଶ୍ରିତ
ବାସ୍ତବତାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ
କୌଣସି କାଳ୍ପନିକତା ନାହିଁ
ଦଉକ ଭାବନା ସବୁ
ପ୍ରତ୍ୟାନ୍ୱିତ ସମ୍ଭାବନା ମାତ୍ର
ଅପ୍ରକାଶ୍ୟ ଇଚ୍ଛାମାନ
ପ୍ରାତ୍ୟହିକତାରୁ ସାମୟିକ ଅବ୍ୟାହତି
ଧ୍ରୁବୀୟ ଆକାଂକ୍ଷାମାନ
ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଆତ୍ମ ଉତ୍ତରଣ

ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅପୂର୍ବ ବିସ୍ମୟ
କୌତୂହଳର ସବୁଜ ସମ୍ଭାବନା ନେଇ
ଲତାଭଳି ମାଡ଼ିଯାଏ ଆକାଶକୁ
ଆଖି ଭିତରୁ ଛିଟିକି ପଡ଼େ
ଦୂରନ୍ତ ସମୟର ପ୍ରତିବିମ୍ବ

ହାତ ଉପରେ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇଯାଏ
ଅପାର୍ଥିବ କାୟା କଳ୍ପମାନ
ନୀଳବର୍ଣ୍ଣ ସଂକ୍ରମିତ କରିଯାଏ
କୋଠରୀର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଆୟତନକୁ
ଯଥାର୍ଥ ସବୁକୁ କ୍ରମାନ୍ୱୟ ଭାବେ
ସ୍ୱପ୍ନରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ କରି

ଯୋଗ ବଯୋଗ

ମଝି ଗଟିକୁ ଆଉ ମାତ୍ର ତିନିଟି ପାହାଚ
ଅଳ୍ପ କିଛି ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରତୀକ୍ଷାର ଶେଷ
ସାମାନ୍ୟ ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ୱାସରେ ଖୋଲିଯିବ କବାଟ
ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନ ଶେଷରେ ଗଳିନାମା

ଶାସ୍ତ୍ରର ସୌଦାଗରମାନେ
ଯେଉଁ ନିୟମାବଳୀ ଲେଖି ଯାଇଥିଲେ
ଅବଲୀଳା କ୍ରମେ ସେ ସବୁକୁ ଲିଭାଇ ଦେଇ
ତମେ ଆସିବ ଏକ ଅଲୌକିକ ଦେହରେ ସମ୍ଭବି
ଅପମୃତ୍ୟୁର ଦେହଳୀ ଉପରେ ପାଦକୁ ସମନ୍ୱିତ କରି
ପ୍ରେତାତ୍ମାଙ୍କ ସ୍ୱର ସବୁକୁ ହାତମୁଠାରେ ସଜାଇ
ହସରେ ହିଂସ୍ରତାର ପଟାପଟା ଦାଗ ଲେଖି
ଏକମାତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିପାତରେ
ଅନ୍ଧାରର ଦର୍ପଣକୁ ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡ କରି ଦେଇ

ଦିକପାଳମାନେ ମୁହଁ ଫେରାଇ ନେବେ
ତାରମାନଙ୍କର ଅଦମ୍ୟ ଚିତ୍କାର ସବୁ
ଝରଣାର ଉଦ୍‌ଗମରେ ମିଶିଯିବ

ଦେବଦାସୀର ଅକ୍ଷତ ସତୀତ୍ୱ
ଆଶ୍ରୟ ନେବ ଦେବତ୍ୱର ଅନ୍ତରାଳରେ
ଶ୍ରମଣମାନଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରଧ୍ୱନି ବ୍ୟାହତ ରହିଯିବ
ବ୍ୟର୍ଥ ସ୍ଥପତିର ନିହାଣ ମୁନରେ

ତା ପରେ ମନ୍ଦିର ଉପରେ ବଜ୍ରପାତ ହେବ
ପାର୍ଶ୍ୱ ଦେବତାମାନେ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଚାଲିଯିବେ
ଝଡ଼ ଚାଲିଯିବ ଅରଣ୍ୟକୁ ଉଚ୍ଛନ୍ନ କରି
ଆକାଶ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ
ଅଗଣିତ ଧୂମକେତୁମାନଙ୍କରେ
ମରୁଭୂମି ଗ୍ରାସ କରିଯିବ ସମଗ୍ର ଭୂଭାଗକୁ

ସବୁ ଶାନ୍ତ ହୋଇଗଲେ ଅଭିଶାପର ଦିନ
ଦୁଇ ସମାନ୍ତରାଳ ରେଖା ମଝିରେ
ଜୀବନକୁ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯିବ
ସାମାନ୍ୟ ଭଗ୍ନାଂଶମାନଙ୍କରେ
ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ ବାନପ୍ରସ୍ଥ ଧର୍ମ ଏବଂ ନିଷ୍ଠା
ତିତିକ୍ଷା କାମନା କ୍ଷୁଧା ଦୁଃଖ
ଭୟ କ୍ରୋଧ ଓ ସଂଶୟ
ଯାହାକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ ହେବ ବାରମ୍ବାର
ଏକ ଉଦାସ ଚତୁରଙ୍ଗ ଖେଳର
ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ନିକ୍ଷେପରେ
ନିଜ ଭିତରକୁ ନିଜକୁ ନିବଦ୍ଧ କରିଦେଇ
କେବଳ ସ୍ମୃତିର ରୋମନ୍ଥନରେ ବେଳ ଚାଲିଯିବ
ସ୍ୱଗତୋକ୍ତିମାନଙ୍କରେ ସୀମିତ କଥୋପକଥନ
ବାହାରକୁ ଚାଲିଯିବାର ଦ୍ୱାରମାନ
ସ୍ୱୟଂ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବେ

ସମସ୍ତ ସମନ୍ୱିତ ଓ ସୁନିୟନ୍ତ୍ରିତ
କୌଣସି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ନ ଥିବ
ତମର ମୁହଁର ଅପରିଚୟରେ
କୌଣସି ଘନିଷ୍ଠତା ନାହିଁ ସବୁ ବିସ୍ମୟ ବିହୀନ
ବ୍ୟତୀତ ଦିନର ଅପବ୍ୟୟିତ ସମୟମାନ
ଆସନ୍ତା କାଲିର ଅପନ୍ତରରେ ଘୂରି ବୁଲୁଥିବେ
ପବନ ଉଡ଼ାଇ ନେବ
ଝରକାରୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ସାନ୍ତ୍ୱନାମାନ
ମେଘ ଛାଇଯିବ ଦିଗ୍‌ଭ୍ରାନ୍ତ ଶବ୍ଦ ସମୂହକୁ
ତା ପରେ ଆଉ ନିଜକୁ କହିବା ପାଇଁ କିଛି ନ ଥିବ
କେବଳ ଏକ ନିରୁତ୍ସାହ ପରିସମାପ୍ତି
ନିଃସ୍ୱପ୍ନ ରତିର ଘନିଷ୍ଠତା ସବୁ
ସ୍ମୃତି ବାହାରକୁ ନିର୍ବାସିତ ହୋଇଯିବା ପରେ

ଦୃଶ୍ୟ ବୋଧ

ସମୟ କେଉଁଠାକୁ ଚାଲିଯାଏ ନାହିଁ
କେବଳ ଆମେ ହିଁ ଚାଲିଯାଉ
ସମୟ ଖୋଲିଯାଏ ପରସ୍ତ ପରସ୍ତ ହୋଇ
ପାଦ ଅଧିକାର କରିନିଏ ରାସ୍ତାକୁ
ଆଖି ତୋଳି ନିଏ ଦୃଶ୍ୟ ସମୂହ

ସକାଳର ଦୃଶ୍ୟ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଦୃଶ୍ୟ
ରୂପ ବଦଳିଯାଏ ସକାଳରୁ ସନ୍ଧ୍ୟା
ନିରୁପଦ୍ରବ ହସ ନିଷ୍ପାପ ଆଶ୍ୱାସନା
ପ୍ରତିମା ଓ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଆରୋହ ଅବରୋହ
ଆଘାତ ଦାୟିତ୍ୱ ଅବଧାରିତ ସମ୍ଭାବନା
ଅପାଙ୍ଗ ଓ ଅଙ୍ଗୁଳିର ପ୍ରଗଲ୍‌ଭତା
ଅପ୍ରମର ମେଘ ଉଦ୍ଭାନ ପବନ
ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ରିର ଆବେଶ ଓ ମଧ୍ୟାହ୍ନର ମୌନ

ଅପାର ଜିଜ୍ଞାସା ଓ କୌତୂହଳ ନେଇ
ଆଖି ଖୋଲିଯାଏ ଗର୍ଭର ଅନ୍ଧାରରୁ
ଅନ୍ଧ କରି ଦେଉଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟର ଦ୍ୟୁତିକୁ

ଆରମ୍ଭ ବିନ୍ଦୁରୁ ରାସ୍ତା ଗ୍ଲିଯାଏ
ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥଳକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି
ଏକ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରତ୍ୱକୁ
ସମୟକୁ ସୀମିତ କରି ହୁଏ ନାହିଁ
ସମୟ ଲଂଘିଯାଏ ପୂର୍ବ ଓ ପରକୁ

ଆଖି ଖୋଲିଯାଏ ସମୟ ଝଟରିଯାଏ
ଦୂରତ୍ୱ ଲମ୍ବିଯାଏ ଆଗରୁ ଆଗକୁ
ଯେଉଁଠାରେ ଅତୀତ ଓ ଭବିଷ୍ୟତର
ଅନେକ ଅନେକ ଦୃଶ୍ୟ
ଏବଂ ଆଗରେ ଆହୁରି ରାସ୍ତା
ରାସ୍ତା ପରେ ରାସ୍ତା
ଦୃଶ୍ୟ ପରେ ଦୃଶ୍ୟ
କିନ୍ତୁ ପାଦ ବୁଝିପାରେ
କେବଳ ନିଜର ପଳାୟନକୁ
ଆଖି ଆଉ କିଛି ଦେଖେ ନାହିଁ
ନିଜର ଦେଖିବା ବ୍ୟତୀତ

ଦୂରତ୍ୱ

ଟେବୁଲର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ
ଯେ ଯାହାର ନିର୍ଜନତା ନେଇ
ପୁରୁଣା ସମୟ ଆସି ପହଞ୍ଚେ
ମଝିରେ ଗ୍ଲାସ କପ୍‌କୁ ଆବୋରି

ଯାଯାବର ପକ୍ଷୀ ବସା ଭାଙ୍ଗି ଉଡ଼ିଯାଏ
ଅନ୍ୟ ଦିଗ୍‌ବଳୟକୁ
ସ୍ମୃତିର କୁହୁଡ଼ି ହଜିଯାଏ
ଆକାଶରେ ନିଜକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି
ଶୋକକୁ ଆହୁରି ଘନିଷ୍ଠ କରିଦିଏ
ଗୋଟିଏ ମିଳନରୁ ଅନ୍ୟ ବିଚ୍ଛେଦର କ୍ରମ

ପାଦରୁ ପାଦ ଖୋଲିଗଲେ
ସମୁଦ୍ର ଅଧିକାର କରିନିଏ
ବାଲିଚରରେ ପୋତି ଦିଏ
ଛୋଟ ଛୋଟ ଅଭୀଷ୍ଟମାନଙ୍କୁ
ଲହରୀ ଉଡ଼ାଇ ନିଏ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ସମ୍ଭାବନା ଓ ଉତ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱ

ନୀଳ ରଙ୍ଗରେ ମିଶିଯାଏ
ଅନାମୟ ଆତ୍ମାର ଅକ୍ଷରେଖା
ଆଖି ଆଗରେ ସବୁ ଅଦେଖା ରହିଯାଏ
ଭୟଭୀତ ଶବ୍ଦ ଏକା ଏକା
ଅସହାୟ ଘୂରି ବୁଲୁଥାଏ

ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପ୍ରକୃତିର ସ୍ୱୀକାର ନୁହେଁ
ସେ ତେଣୁ ଘେରଇ ଯାଏ
ପ୍ରାଚୀର ଓ ଆବରଣ
ଦୃଷ୍ଟି ଆଗରେ ଅନ୍ଧକାର
ଶବ୍ଦ ଆଗରେ ପ୍ରତିରୋଧ
ସବୁ ବ୍ୟବଧାନ ଉପରେ ରଖିଯାଏ
ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତ ସମୟ

ସବୁ ଜଣାଥାଏ
ହାତ ବଢ଼ାଇଲେ ଅଭୀଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧି
ଆଖି ଖୋଲିଲେ ଦୃଷ୍ଟି ଭେଟିବ
ଅପର ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଆତୁର ଆଖିକୁ
ପାଦ ବାନ୍ଧିନେବ ପାଦକୁ
ଅତି ପ୍ରତ୍ୟୟର ସହିତ
ଶବ୍ଦ ଭେଟିବ ଶବ୍ଦକୁ
ଅପରିଚୟର ନିର୍ଜନ ଉପତ୍ୟକାରେ

କିନ୍ତୁ ଟେବୁଲର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ
ନିଜ ନିଜର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱମଣ୍ଡଳ
ଆକାଶ ସମୁଦ୍ର ଓ ଋତୁ ଚକ୍ର
ସମାନ ଭାବରେ ରହିଥାନ୍ତି

କିଛି ବି ସମ୍ଭବେ ନାହିଁ
ଶବ୍ଦ ନାହିଁ ସ୍ପର୍ଶ ନାହିଁ ଦୃଶ୍ୟ ନାହିଁ
ସବୁ ନିଶ୍ଚଳ ରହିଥାଏ

କେବଳ ଉପରକୁ ଉଠୁଥିବା ଧୂଆଁ
ବାରମ୍ବାର ଖିନଭିନ ହେଉଥାଏ
କୌଣସି ଦୂରନ୍ତର ତାରକାରୁ
କେତେ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ବାହାରିଥିବା
ଆଲୁଅର ଧକ୍‌କାରେ

ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳ

କେବଳ ସମୟ ହିଁ ବିତର୍କିତ
ରାସ୍ତା ସହଜ ଓ ସୁଦୂର ପ୍ରସାରୀ
ସମୟ ଯଦିଓ ଛନ୍ଦିଦିଏ
ବ୍ୟତୀତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ଆକାଶକୁ
ଧ୍ରୁବତାରା ଅବିଚଳିତ ରହିଥାଏ
ଭବିଷ୍ୟତ ଆଡ଼କୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖ ହୋଇ

ଏଥରକ ପାଦ ବଢ଼ାଅ
ବିଛଣା ଉପରୁ ଚଟାଣକୁ
ଅନୁଭବର ଅନ୍ଧାର କୋଠରୀ ଭିତରୁ
ଅଭିଜ୍ଞତାର କାନ୍ଧକୁ ପଛରେ ରଖି
ଭାବାତୀତ ଆକାଶ ତଳକୁ

ସାରା ରାସ୍ତା ସୂର୍ଯ୍ୟ
ଚକମକ ଖରାର ଉଷ୍ମତାରେ
କାଳପୁରୁଷର ଛାଇ ଲିଭିଯାଏ
ଆଖିର ଆଗ୍ରହ ଲଢ଼ିଯାଏ
ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିବନ୍ଧ

ଅନେକ କୋଠରୀର ଆଶ୍ଳେଷ
ଓ ଅନେକ ସ୍ମୃତିର ଅର୍ଗଳୀ
ପାଦ ଯାଇ ଛୁଏଁ
ଏପରି ଶେଷ ସୀମାନ୍ତ ସବୁ
ଯାହା ଅନ୍ୟ ଯାତ୍ରାର ଅୟମାରମ୍ଭ
ଯେଉଁଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ନାହିଁ
କେବଳ ଆଗକୁ ଯିବାର ଆଗ୍ରହ
ଜୟଲାଭ ନାହିଁ ପରାଭବ ନାହିଁ
କେବଳ ନୂଆ ନୂଆ ଯୁଦ୍ଧର ଘୋଷଣା

ଯିବାର ସଂଜ୍ଞା ହିଁ ଦୂରତ୍ୱ
ଯେଉଁଠାରୁ ଫେରିବାକୁ ହୁଏ
ଅନ୍ୟ ଏକ ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳକୁ
ଗୋଟିଏ ଆରମ୍ଭରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଆରମ୍ଭକୁ
ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ହିଁ ଅଗ୍ରସର ହେବା

ଯେଉଁଠାରେ ରାସ୍ତା ସରେ ନାହିଁ
ଧ୍ରୁବତାରା ସମାନ ଦୂରତ୍ୱରେ ରହିଥାଏ
ସବୁ ଅର୍ଗଳୀ ଖୋଲିଯାଏ
ସବୁ କାନ୍ଥ ତଳକୁ ନଇଁଯାଏ

ପ୍ରତିଟି ଚାଲି ଯାଇଥିବା ଲୋକ ପାଇଁ
ଆଉ ଜଣେ ଆସି ପହଞ୍ଚେ

ଉତ୍ତରାଧିକାର

ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମ ଗୋଟିଏ ଜୀବନ
ଓ ଗୋଟିଏ ଦେହାନ୍ତ ଭିତରେ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥାନ୍ତି
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାତକର ନିଜସ୍ୱ
ଅସଂଖ୍ୟ ବିକଳ୍ପ ଓ ସମ୍ଭାବନା

କାଳର ଅଲୌକିକ ଦାବୀମାନଙ୍କ ମଝିରେ
ସମସ୍ତ ଜଟିଳ ପ୍ରଶ୍ନ ମାନଙ୍କର ଉତ୍ତର
ଓ ସୃଷ୍ଟିର ସମସ୍ତ ମାୟା ଓ ଲୀଳାର
ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ସମ୍ଭବ
ଜନ୍ମ ଓ ମରଣର ଧାରଣା ବହିର୍ଭୂତ

ଜନ୍ମ ପୂର୍ବ ଓ ମରଣ ପର ସମୟ
ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଯାନ୍ତି
ଏକ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ସ୍ରୋତରେ
ଯାହାର ବିସ୍ତୃତି ଭିତରେ
ଏକାଧିକ ଜୀବନ
ଏବଂ ବହୁବିଧ ମୃତ୍ୟୁ
ଜୀବନ ପରେ ଅନ୍ୟ ଜୀବନ
ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁ

ଅନେକ ଲୋଭନୀୟ ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ
ଅନେକ ଆକାଂକ୍ଷିତ ଜୀବନ
ସୁସଜ୍ଜିତ ରହିଥାନ୍ତି
କେଉଁ ଏକ ଲୁପ୍ତ ସଭ୍ୟତାର
ଧ୍ୱଂସାବଶେଷ ତଳେ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ହୋଇ
ସ୍ମରଣର ସାନ୍ତ୍ୱନାରେ ସ୍ୱରଲିପି
ଶୂନ୍ୟ ଗର୍ଭ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ
ବ୍ୟତୀତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମାନଙ୍କର ରୂପ ନେଇ
ଏପରି ଅସଂଖ୍ୟ ଜୀବନ
ଯେଉଁମାନଙ୍କର କୌଣସି ବାସ୍ତବତା ନାହିଁ
ବଞ୍ଚିବାର ଅଦମ୍ୟ ଇଚ୍ଛାମାନଙ୍କଠାରୁ ପୃଥକ

ଜୀବନ ଓ ମୃତ୍ୟୁ ଲହରୀ ଭଳି ଆସନ୍ତି
ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନର ସମୁଦ୍ର ଉପରେ
ସେମାନଙ୍କୁ ବାନ୍ଧି ରଖିବାକୁ ହୁଏ
ବିସ୍ଫାରିତ ଆଖି ଭିତରେ

ମୃତ୍ୟୁ ଦୋଳାୟମାନ ହେଉଥାଏ
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର ମଉଳି ଆସୁଥିବା ରଙ୍ଗରେ
ତାକୁ ଚିତ୍ରିତ କରିବାକୁ ହୁଏ
ଆଶାର ଶାଶ୍ୱତ ସମ୍ଭାରରେ

ଜୀବନ ଅସ୍ତ ଯାଏ
ବିମର୍ଷ ଭାଗ୍ୟର ଆକାଶରେ
ତାକୁ ପୁଣି ଟୋଳି ଆଣିବାକୁ ହୁଏ
ହଠାତ୍ ପ୍ରତୀୟମାନ ସକାଳ ମାନଙ୍କରେ

ପରସ୍ପରକୁ ଆଚ୍ଛାଦିତ କରି ରଖିଥିବା
ଜୀବନ ଓ ମୃତ୍ୟୁ
ଏବଂ ଅଗଣିତ ଜୀବନ
ଯାହାର କୌଣସି ସୀମାରେଖା ନାହିଁ
ଏକାଧାରରେ ଆକାଶ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ମେଘ
ସମୁଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଓ ସ୍ୱପ୍ନ
ଏକ ସମୟରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ମଧ୍ୟରାତ୍ରି
ଓ କଳ୍ପନା ବହିର୍ଭୂତ ଆକାର
ଯେଉଁଥିରୁ ମନୋନୀତ କରି ନେବାକୁ ହୁଏ
ସ୍ୱକୀୟ ଜୀବନମାନଙ୍କୁ
ସମସ୍ତ ରୂପ ସ୍ୱର ଓ ରଙ୍ଗ
ନିଜ ଭିତରେ ଆସ୍ୱାଦନ କରି
ନିଜକୁ ପାରଦର୍ଶୀ କରି ଦେଇ

ଅନେକ ମୃତ୍ୟୁ ଉପଭୋଗ କରିବା ପୂର୍ବରୁ
ଅନେକ ବଂଚିବାକୁ ବରଣ କରିବାକୁ ହୁଏ
ସମୟ ସାକାର ହୋଇ
ଆଗରେ ଆସି ଠିଆ ହୁଏ
କ୍ରମଶଃ ପ୍ରତୀତ ହୁଏ
ଅତୀତ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ

ସମୟାନ୍ତରର ଅବଲମ୍ବନ ନେଇ
ସ୍ୱୀକାର କରି ନେବାକୁ ହୁଏ
ମୃତ୍ୟୁରୁ ଅନ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁ
ଏବଂ ଜୀବନରୁ ପୁନର୍ଜୀବନର ଦାବୀକୁ

ସ୍ୱର୍ଗ ଦ୍ୱାର

ଏଠାରେ କେହି ଅଟକି ରହେ ନାହିଁ
ସମୁଦ୍ର ଓ ସମୟ ମଝିରେ
କେବଳ ସାମୟିକ ଅପେକ୍ଷାରେ
ଏ ହେଉଛି ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ମାତ୍ର

ଏଠାରେ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷମାନେ
ହାତ ମୁଠାରେ ଧରି ରଖିଥାନ୍ତି
ପରକାଳର ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବାଣୀ
ଭାଗ୍ୟ ଓ ପୁରୁଷକାର ମଝିରେ
ଝୁଲି ରହେ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସର ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ
ଘନୀଭୂତ ହୋଇଥିବା ମନ୍ତ୍ରୋଚ୍ଚାରଣ
ଆକାଶରେ ଭାସୁଥାଏ
ଲିଭି ଆସୁଥିବା ଅଙ୍ଗାର ମାନ
ବିକୀରଣ କରି ଯାନ୍ତି
ଛୋଟ ଛୋଟ ନିଷ୍ପାପ ଅନ୍ଧାର

ଜୀବନ ଯଦିଓ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନର କ୍ରମ
ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ
ପୁରାତନ ଅନ୍ଧାରକୁ ଫେରିଯିବା

ଆଉ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ
ତାକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଅନ୍ଧକାର
ଆବୃତ୍ତ କରି ସାରିଥିବ

ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ସମସ୍ତେ
ଅଚିହ୍ନା ହୋଇଯାନ୍ତି
ସମୟହୀନ ଦୃଷ୍ଟିପାତ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଲିଭାଇ ଦିଏ ସ୍ମରଣରୁ
ଝାଉଁଗଛ ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସେ
ଅଜଣା ଭୟର ପ୍ରେତାତ୍ମା
ସମୁଦ୍ରର ବିସ୍ତୃତିରେ ବିଲୀନ ହୋଇଯାଏ
ଐଶ୍ୱରିକ ନିସ୍ତବ୍ଧତା ସବୁ
ଭାରୀ ପାଦରେ ଚାଲିଯାନ୍ତି
ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଅଭିବାଦନମାନ
ପ୍ରତିଟି ଅଙ୍ଗାରରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ
ଅସହାୟ ପାପକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇ

ଶେଷ ଅଗ୍ନିକଣା ସବୁ
ନିର୍ବାପିତ ହୋଇଯିବା ପୂର୍ବରୁ
ଧାର୍ମିକ ଆକାଶ ଉପରୁ
ଆଶୀର୍ବାଦ ଭଳି ବର୍ଷିଯାଏ
ଶୀତଳ ହେଉ ନ ଥିବା ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗ ଉପରେ
ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶା
ଆଖିରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ଆଲୁଅ ଭିତରେ
ଏକ ଅଶାନ୍ତ ନୈତିକତାର ଝଡ଼ ଚାଲିଯାଏ
ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଜନ କରୁଥାଏ
ଉତ୍ତପ୍ତ ଧମନୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ

ଘଣ୍ଟ ଧ୍ୱନି ସ୍ତବ୍ଧ କରି ଦିଏ
ପବନର ଗୋପନୀୟ ଆତଙ୍କମାନଙ୍କୁ

ମନ୍ଦିର ଆଉ ଏଠାରୁ ଦୂର ନୁହେଁ
ଘଣ୍ଟା ସବୁ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇଗଲେ
ଚିତା ପାଖରୁ ହିଁ
ପାହାଚ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ
ଚିରନ୍ତନ ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ଭାସୁଥାଏ
ଆବହମାନ କାଳର ଅବୟବ
ସନ୍ଧ୍ୟାର ରୁଦ୍ଧଶ୍ୱାସ ମନ୍ତ୍ରପାଠ
ପହଞ୍ଚାଇ ଯାଏ
ମୁଠା ମୁଠା ଅନ୍ଧାର
ପଥରର ଖୋପମାନଙ୍କରୁ
ବାହାରି ଆସନ୍ତି କୃଷ୍ଣସାରମାନ
ସ୍ତୋତ୍ରମାନେ ଘୂରି ବୁଲୁଥାନ୍ତି
କିମ୍ବଦନ୍ତୀର ଅକ୍ଷରେଖା ଘେରିପାଖେ
ରତ୍ନ ସିଂହାସନ ତଳେ
ସନ୍ଧ୍ୟା ଦୀପ ମ୍ରିୟମାଣ ଜଳୁଥାନ୍ତି
ଛୋଟ ଛୋଟ ଦୁଃଖ ଭଳି

ଅପେକ୍ଷା ଭିତରେ ହିଁ
ଚିତ୍ତାକର୍ଷକ ଭାଗ୍ୟ ଆସି ଚମକେ
କୌଣସି ଏକ ଗୋପନୀୟ ଗଳିନାମା
ମଣିଷକୁ ସମ୍ମିଳିତ କରିଦିଏ ସୃଷ୍ଟି ସହିତ
ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ଗତିବିଧିକୁ
ତାର ପ୍ରତିଟି ପଦପାତ ସହିତ
ସନ୍ତୁଳିତ କରିଦିଏ

ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ
ଅଚିହ୍ନିତ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେଇ
ତାଙ୍କମାନଙ୍କ ସହିତ
ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ

ଆଖି ଖୋଲିବା ମାତ୍ରେ ହିଁ
ସାନ୍ତ୍ୱନା ଓ ବୈଚିତ୍ର୍ୟରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ସମସ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସନ୍ତି
ଛଳନାର ଆବଶ୍ୟକତା ନ ଥାଏ
ଏପରି ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରତୀୟମାନ ହୁଏ
ଯେଉଁଥିରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ପ୍ରତିଫଳିତ
ନିଷ୍ପାପ ନିରୀହତା ଏବଂ ଅଭିଜ୍ଞତା ମଝିରେ
ଏପରି ଏକ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଯେଉଁଠାରେ ଅତୀତ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ
କେବେହେଲେ ପରସ୍ପରକୁ
ଭେଟିବେ ନାହିଁ

ଭବିଷ୍ୟତ

ଜୀବନର ଅଧିତ୍ୟକା ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ
ବ୍ୟତୀତ ବୃତ୍ତାନ୍ତମାନଙ୍କୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କଲେ
ସେଥିରେ କୌଣସି ନିଷ୍କର୍ଷ ନ ଥାଏ
ସବୁ କେବଳ ଏକ ଛାୟାହୀନତା
ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଯେଉଁଥିରୁ
ସମସ୍ତ ରଙ୍ଗ ଶୋଷି ନେଇଥାଏ

ସମୟକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଗଲାବେଳେ
ନୀତିବାକ୍ୟ ଓ ଉପଦେଶମାନ
ଛାଇ ଭଳି ଅନୁଧାବନ କରନ୍ତି
ପ୍ରତିଟି ପ୍ରାକୃତିକ ପଦକ୍ଷେପକୁ
ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ଓ ସଂଶୟମାନଙ୍କରେ
ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ରହିଯାଏ
ଆରୋହଣର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାହାଚ
ବ୍ୟତୀତ ଗତିର ଅନୁଶୋଚନା ଆସେ
ପ୍ରତିଟି ଆସନ୍ନ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟକୁ
ମ୍ଳାନ କରି ଦେବାର ସ୍ପର୍ଦ୍ଧା ନେଇ

ସେ ସବୁ ଘଟଣା ସବୁକୁ
ଆତ୍ମଗତ କରି ହୁଏ ନାହିଁ
ଯାହାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱରୂପ ବିକଶିତ ହେବ
କେଉଁ ଦୂରନ୍ତ ଆଗାମୀରେ
ଦିନଲିପିର ପୃଷ୍ଠାରେ
ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ ଅପରିଣତ ରହିଥିବେ
ଭବିଷ୍ୟତ ଆସି ବ୍ୟତୀତ ସମୟମାନଙ୍କୁ
ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ରମରେ
ସଜାଇ ଦେଇ ଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

କେବଳ ଭବିଷ୍ୟତ ହିଁ ରଙ୍ଗ ଦେଇଯିବ
ପ୍ରତିଟି ଧୂସର ଅନୁଭବରେ
କେବଳ ଭବିଷ୍ୟତ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ପାରିବ
ଶୂନ୍ୟଗର୍ଭ ଆଶ୍ୱାସନାମାନଙ୍କୁ
କେବଳ ଭବିଷ୍ୟତ ହିଁ ଜୀବନ୍ୟାସ ଦେଇ
ରକ୍ତ ମାଂସରେ ସାକାର କରି ଦେବ
ସ୍ୱପ୍ନର ଅଶରୀରୀ ଆତ୍ମାମାନଙ୍କୁ

ସମୟର ଅଧିତ୍ୟକା ଉପରେ
ସିଂହାବଲୋକନ ନିରର୍ଥକ
ଭବିଷ୍ୟତ ଯୋଗଫଳ ମାତ୍ର ନୁହେଁ
ଅତୀତ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର
ଯେଉଁଠାରେ ଭବିଷ୍ୟତର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ
ସେଠାରେ ଅତୀତ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ବି ବ୍ୟର୍ଥ
ଜୀବନର ମଧ୍ୟଭାଗରେ
କୌଣସି ବ୍ୟତୀତ ଭବିଷ୍ୟତ ନ ଥାଏ

ସେଠାରେ କେବଳ ଆସନ୍ନ ଅତୀତ
ଓ ଭାବୀ ବର୍ତ୍ତମାନ

ଆତ୍ମ ନିରୀକ୍ଷଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ
କୌଣସି ସାଂପ୍ରତିକତାକୁ
ସ୍ୱୀକାର କରି ଲାଭ ନାହିଁ
କାହାରି କୌଣସି ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନାହିଁ
ଆଗାମୀ ସମୟ ଆସି ବର୍ତ୍ତମାନକୁ
ଆବୃତ୍ତ କରି ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି

ମୁଁ ଏଥରକ ସବୁ ମାନିନେବି
ମୋର ଶପଥବଦ୍ଧ ସତ୍ୟପାଠରେ
ତମର ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗର
ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଅପରାଧ
ଯାହା କେବେ ସଘଟିତ ହୋଇ ନାହିଁ

ତମର ଅଭିବାଦନରେ
ମୁଁ ସବରଣ କରିନେବି
ଦିନକୁ ଭାରକ୍ରାନ୍ତ କରି ଯାଉଥିବା
ମୋର ଆହ୍ଲାଦର ବିମର୍ଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ
ଯାହା ବିଶ୍ୱାସର ବହିର୍ଭୂତ

ଏକ ଶବ୍ଦହୀନ ଚିତ୍କାରରେ
ମୁଁ ଫେରଇ ଆଣିବି
ମୋର ସ୍ୱପ୍ନମୁଖୀ ଅନ୍ୱେଷଣମାନଙ୍କୁ
ଯେଉଁମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଗଲେ
ଇତସ୍ତତ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ଆକାରମାନଙ୍କରେ
ତମର ପ୍ରତିରୂପ ଖୋଜି ଖୋଜି

ପ୍ରତୀକ୍ଷା ହିଁ ସମୟ

ଏବଂ ସାକ୍ଷାତ ହିଁ ଶେଷ କଥା

ମୁଁ ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ହୋଇଯିବି

ଅଚିହ୍ନା ଲୋକମାନଙ୍କର

ଭୁଲି ଯାଇଥିବା ରାସ୍ତାମାନଙ୍କରେ

ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କ ଆବିର୍ଭାବ

ମୋର ପାପ ଓ ପୁଣ୍ୟ ମଝିରେ

ସୀମିତ ନ ଥିବ

ଆଗନ୍ତୁକ

ଦୂର ପର୍ବତମାନଙ୍କ ଉପରେ
ବର୍ଷା ହଠାତ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ
ଅଙ୍କା ବଙ୍କା ରାସ୍ତା ଦେଇ
ଅପରିଚିତ ଲୋକଟି
ଓହ୍ଲାଇ ଆସେ ଘର ପାଖକୁ
କୁହୁଡ଼ି ତଥାପି ଘୁଞ୍ଚି ନ ଥାଏ
କବାଟରେ କରାଘାତ ହୁଏ

ପାଦ ଶବ୍ଦକୁ ପରଖି
ଆଖି ମାପି ନିଏ ଦୂରତ୍ୱକୁ
ମନ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ନିଏ
ଅଦୃଶ୍ୟ ମୁହଁର ରଙ୍ଗ ରୂପ
ଭୟ ଓ ଇଚ୍ଛାର ଯବକାଚ ଦେଇ

ମୁହଁ ଉପରେ ମୁହଁ ଭାସିଯାଏ
ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିବା ଲୋକ
ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଅତିଥି
ମନେ ପକାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ପ୍ରିୟଜନ

ଶୃଙ୍ଗାର ରୁଦ୍ର ଓ ଭୟାନକ
ରସମାନଙ୍କରେ ଜର୍ଜରିତ ମୁହଁ
ଅଧୀର ସାମାନ୍ୟା ପ୍ରଗଲ୍‌ଭା ଓ ଖଣ୍ଡିତା

ପୁଣି ସବୁ ଲିଭିଯାଏ
ପର୍ବତ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯାଏ
ମେଘକୁ ଚିରି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆସେ ନାହିଁ
ସବୁ ଆଲୋକ କ୍ଷଣିକ
କେବଳ ବିଜୁଳିର ଝଲକ ମାତ୍ର
କବାଟ ସେ ପାଖେ କେହି ନାହିଁ
ପହଞ୍ଚି ନ ଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର
ସ୍ୱପ୍ନ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥାଏ
ବର୍ଷା ବର୍ଷା ଅପରାହ୍ଣର
ମୁହଁ ଅନ୍ଧାରରେ

ଚିତ୍ରପଟ

କ'ଣ ଆଉ ରହିଯାଏ ଗ୍ଭଲିଯିବା ପରେ
କିଛି ଶବ୍ଦ, କିଛି ସ୍ୱର କିଛି ସ୍ପର୍ଶ
କିଛି ନିଃସଙ୍ଗ ସାର୍ବଜନିକତା ବ୍ୟତୀତ
ମନ ଭିତରର ଶୂନ୍ୟତାରେ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଥିବା କେତୋଟି ମାତ୍ର
ସ୍ମୃତି ସମ୍ବଳିତ ଆଲୋକ ଚିତ୍ର

ତା' ପରେ ମତେ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ କରି
ତମ ସହରର ରାସ୍ତାର ଚିତ୍ରପଟ
ମୋର ଠିକଣା ନେଇ ଆସି ପହଞ୍ଚେ
(ତମର ସ୍ମୃତି ସବୁ ବି
ମୋ ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି
ତମେ କଣ ସେ ସ୍ମୃତିମାନଙ୍କ ଉପରେ ବି
ମୋର ଠିକଣା ଲେଖିଥିଲ)

ମୁଁ ଆସି ଓହ୍ଲାଏ
ଏକ ରୂପକଥାର ନକ୍‌ସା ଉପରେ
ଯାହାର ତୃତୀୟ ଦିଗନ୍ତ ନାହିଁ

ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ କେବଳ
ସଂଶୟର ପରସ୍ପରକୁ ଛୁଇଁ ନ ଥିବା
ସରଳରେଖାମାନ

ମୁଁ ତମର ସହରର ଚିତ୍ରକୁ ଅନାଏ
ଏ ରାସ୍ତା କ'ଣ ଅନ୍ତହୀନ
ନାଁ ଏକ ଅନ୍ଧଗଳି
କାନ୍ଥମାନଙ୍କ ଆର ପାଖେ
କିଏ ଅପେକ୍ଷମାଣ ରହିଛି
ଅଥବା ସବୁ କିଛି ଶୁନଶାନ
ରାସ୍ତା ଉପରର ଏକାକୀ ଶିଶୁଟି
ହଠାତ୍ କଣ ଯାଇ ଉପନୀତ ହେବ
ଶୈଶବରୁ ଯୌବନରେ
ଏବଂ ତାର ଆଖି ଦୁଇଟି
ନୀଳବର୍ଣ୍ଣର ସ୍ୱପ୍ନରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଯିବ
ଏ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଯିବ .
ନାଁ ଶବ ଯାତ୍ରା
ନାଁ ସବୁ କିଛି ଅଟକି ଯିବ
ଏକ ବିଲକ୍ଷଣ ଆକ୍ରୋଶରେ

ରାସ୍ତାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ
ସଜାଗ ରହନ୍ତି ସମସ୍ତ ସଂଶୟ
ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଯାଏ
ଚିତ୍ର ବହିର୍ଭୂତ ଶେଷ ବିନ୍ଦୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ସମାନ୍ତରାଳ ରେଖାମାନ
ମୌନ ଓ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଥାନ୍ତି
କାହାରି ପାଖେ ଉତ୍ତର ନାହିଁ

ସବୁ କଥା ଜାଣେ
କିନ୍ତୁ ନିର୍ବାକ ରହିଥାଏ
କ୍ୟାମେରର ନିର୍ବିକାର ଯବକାଚ
ଯାହା ସ୍ଥିର ଅବିଚଳିତ
ଏବଂ ସଂଶୟ ରହିତ

ସମୁଦ୍ର ଯାତ୍ରା

ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ସମୁଦ୍ର ଯାତ୍ରାର
ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଏଇ ପରି :
କର୍ଣ୍ଣଧାର ହତଚକିତ ଅନାଇ ରହିଥାଏ
ନୌକା ନିଜେ ନିଜେ ଭାସି ଯାଏ
ସେ ଜାଣି ପାରେ ନାହିଁ
ତାର ନୌକା ପବନରେ ଉଡ଼ିଯାଏ
ଅଥବା ତାର ହାତର କିଞ୍ଚିତ
ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଥାଏ ନୌକାର ଭାସିବାରେ

ଆଖିରେ ଆଙ୍କିତ ରହିଥାଏ
ଅନେକ ଦୁରନ୍ତ ଦ୍ୱୀପର ନିମନ୍ତ୍ରଣ
ସମୁଦ୍ରର ଶାନ୍ତ ଜଳରାଶି ଉପରେ
ଲକ୍ଷ୍ୟହୀନ ଭାବରେ ଭାସୁଥାଏ
ହତୋତ୍ସାହ ଦିଗଭ୍ରାନ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନ
ଦିଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପୂର୍ବରୁ
ପବନ ଉଡ଼ାଇ ନିଏ
ଜାହାଜ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳମାନଙ୍କୁ

ହାତର ରେଖାକୁ ଅନାଇ
ନାବିକ ଖୋଜି ବୁଲୁଥାଏ
ଗୋଟିଏ ସମୁଦ୍ରରୁ ଆଉ ଏକ ସମୁଦ୍ର
ଜାହାଜର ପକ୍ଷୀମାନେ
ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଦିଗବଳୟ ନାହିଁ
ଉଡ଼ିଯାନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଜାହାଜରୁ
ଅନ୍ୟ ଜାହାଜର ଆଶ୍ରୟକୁ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯାତ୍ରୀର ଏକ ନିଜସ୍ୱ ସମୁଦ୍ର
ଯେଉଁଠାରେ ସେ ଭାସେ
ମାନଚିତ୍ର ତିଆରି କରେ
ପୁଣି ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ଭିତରକୁ,
ନୌକା ନେଇ ନିରୁଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ
କିନ୍ତୁ ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ସେ
ନୂଆ ସମୁଦ୍ରକୁ ସନ୍ଧାନ କରେ
ଅନ୍ୟ ନୌକା ଆସି
ପାଦ ତଳେ ଲାଗିଯାଏ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ତଟଭୂମିର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ
ସ୍ଥଳ ଓ ଜଳରାଶିର ସମୁଦ୍ର,
ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ପୋତାଶ୍ରୟ
ଆରମ୍ଭ ଓ ପରିସମାପ୍ତି
ମାନଚିତ୍ରକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି
ଜାହାଜ ଆସି ଲାଗିଯାଏ
ଘୁଞ୍ଚି ଯାଉଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିମାନଙ୍କର
ଦୋଦୁଲ୍ୟମାନ ବାଲିଚରରେ

କେବଳ ସମୁଦ୍ରର ଅଶାନ୍ତ ଝଡ଼
ଚିତ୍କାର କରି ଡାକୁଥାଏ
ଫେରି ଆସ ସିନ୍‌ବାଦ

ଭାସମାନ ଦିନ

ପାର୍କର ବେଞ୍ଚ ଉପରେ ବସି
ମୁଁ ସମ୍ବରଣ କରିନିଏ
ସକାଳର ଖରରେ ଚକମକ
କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର ଆଗ୍ନେୟ ବିସ୍ଫୋରଣକୁ
ସାରଦିନ ଚାହିଁ ରହିବାର ଇଚ୍ଛା

ପ୍ରଜାପତି ଯେତେବେଳେ ଡେଣାରୁ ଝାଡ଼ିଦିଏ
ଶେଷ ଫୁଲର ଆଶ୍ଳେଷ
ପ୍ରାଚୀର ପତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ି ପଢ଼ି
ପକ୍ଷୀମାନେ ଉଡ଼ିଯାନ୍ତି
ସାଧକର ସ୍ତୁତିପାଠ ବର୍ଷିଯାଏ
ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ଦୁଃସମ୍ବାଦ ଭଳି
ଭାସମାନ ଦିନମାନ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କରି ଦିଅନ୍ତି
ଚେତନାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ମାନଙ୍କୁ

ଜୀବନର ସମସ୍ତ ପ୍ରିୟ ଦୁର୍ଘଟନାମାନ
ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇଗଲେ

ସକାଳ ଖବରକାଗଜର
ମଉଳି ଯାଉଥିବା ପୃଷ୍ଠା ମାନଙ୍କରେ
ମୁଁ ଛାଡ଼ି ଆସିଲି ମୋର
ପ୍ରତିଟି ପ୍ରେମର ପ୍ରତିଧ୍ୱନି
ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ନିଃଶବ୍ଦ ତୋରଣ ତଳେ

ଚାଲିଯାଉଥିବା ଲୋକମାନେ
ମୋର ସମୟ ସବୁକୁ ନେଇଗଲେ
ଏପରି ଅଟକି ଯାଇଥିବା ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ
ଯାହା ମୁଁ ସଞ୍ଚୟ କରି ରଖିଥିଲି
ମୋର ପ୍ରତିଟି ହରାଇ ଦେଇଥିବା
ପରିଚୟର ବିନିମୟରେ

କାହାନ୍ତି ଆଉ ମୋର ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ଅପେକ୍ଷାର
ନ ଦେଖିଥିବା ମୁହଁ ସବୁ
କେଉଁ ଅଜ୍ଞାତ ଆଖିମାନଙ୍କରେ
ଲୁକ୍କାୟିତ ମୋର ପ୍ରତିବିମ୍ବ
କେଉଁଠାରେ ମୋର ପ୍ରାଥମିକ ପରିଚୟର
ଅପୂର୍ବ ରୋମାଞ୍ଚ ସବୁ

ସକାଳ ମଉଳି ମଉଳି ଯାଏ
ପକ୍ଷୀ ଉଡ଼ିଯାନ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ଶୂନ୍ୟକୁ
ପତ୍ର ବିବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଝଡ଼ିପଡ଼େ
ଆଖିରୁ ଅପସରିଯାଏ
ଚାଲି ଯାଉଥିବା ପାଦ
ବଦଳି ଯାଉଥିବା ମୁହଁ
ଘୁଞ୍ଚି ଯାଉଥିବା ରାସ୍ତା

ମୁଁ ନିଜ ଭିତରକୁ ଅନାଏ
ମୋର ଗୋପନୀୟତମ ଇଚ୍ଛାମାନେ
ଯେଉଁଠାରେ ସ୍ଥିର ଓ ପ୍ରସ୍ତରୀଭୂତ
ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ୁଥିବା କୋଣାର୍କର
କୌଣସି କମନୀୟ ମୁଦ୍ରାରେ

ସମସ୍ତ ଲିପି

ଦୃଶ୍ୟ ଶେଷରେ
ଆଖି ଯଦିଓ ନିଜର ବୋଧ ଶକ୍ତିକୁ
ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନିଏ
ଆକାଶ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଭାବରେ
ନୀଳ ରହିଥାଏ

କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶେଷରେ
ବିଦାୟ ନେଲା ପରେ
ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ସବୁ
ସଜାଡ଼ି ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି
ନିଃଶବ୍ଦତାର ସ୍ୱରଲିପି ମାନଙ୍କରେ

ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରେମକୁ
ହରାଇ ଦେବା ପରେ
ଗଣ୍ଡା ଉପରକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ
ପତ୍ର ସବୁ ହଳଦିଆ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି
କିନ୍ତୁ ଟାଉନହଲ ଘଣ୍ଟା ଉପରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚମକୁଥାଏ

ପରିଚୟର ବନ୍ଧନ ସବୁ
ଯେତେବେଳେ ଶିଥିଳ ପଡ଼ିଯାଏ
ହାତରୁ ହାତ ଏବଂ
ଆଖିରୁ ଆଖି ପ୍ରତ୍ୟାହୃତ ହୋଇଯାଏ
ମୁହଁ ସବୁ ହଜିଯା'ନ୍ତି
କିନ୍ତୁ ଦିଗ୍‌ବଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକାର ନେଇ
ପାଖକୁ ଘୁଞ୍ଚି ଆସେ

ବିବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଏ ଘନିଷ୍ଠତା ସବୁ
ଋତୁ ବଦଳିଯାଏ
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ରମାନେ
ଆହୁରି ଏକ ବିବର୍ତ୍ତନ
ସମାପନ କରି ନିଅନ୍ତି
ନଭ ମଣ୍ଡଳର ସାମାନ୍ୟ ବିଚଳନରେ
ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଯାଏ
ଏକ ନଗଣ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ବିନ୍ଦୁ

ସ୍ଥିତପ୍ରଜ୍ଞ

ପ୍ରଜ୍ଞାର ସୀମାନ୍ତରେ ବସି
ସେ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରେ,
ଯାହା ସବୁ ଅନୁଭବ ସିଦ୍ଧ ନୁହେଁ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି
ସେ ସଂଗ୍ରହ କରି ନିଏ,
ସ୍ୱୟଂଭୂ ସିଦ୍ଧାନ୍ତମାନଙ୍କୁ

ମନ୍ଦିରର ଅସରନ୍ତି ପାହାଚରେ
ଉପର ଓ ତଳକୁ ଯିବାର
ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଭିତରେ
ଦେବ ବିଗ୍ରହ ଘେରି ଯାଏ,
ସମୟକୁ ହିସାବ ମାଗିବା ବେଳେ
ଦିଗବଳୟ ପଛରେ
ରତ୍ନମାନେ ଅଜ୍ଞାତ ରହିଯାନ୍ତି
ନିୟମାନୁବର୍ତ୍ତିତାର ଜ୍ୟାମିତିରେ
ଲତାମାନେ ବନ୍ଦ କରି ଦିଅନ୍ତି
ଅରଣ୍ୟର ରହସ୍ୟମୟ ରାସ୍ତାକୁ

ଶବ୍ଦଲିପିର ଶାସ୍ତ୍ରୀୟତାରେ
ପକ୍ଷୀର ସ୍ୱର ସ୍ତବ୍ଧ ରହିଯାଏ
କୋମଳ ପତ୍ରର ସାମାନ୍ୟ ମର୍ମରରେ
ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଦିନମାନଙ୍କରୁ
ରଂଗସବୁ ମଉଳି ଯାଏ
ଶୁଖିଲା ପତ୍ରର ଉଡ଼ନ୍ତା ବିଭ୍ରାଟରେ

ସଞ୍ଜର ଆଲୁଅ ଆସି
ମୁହଁକୁ ଚିତ୍ରିତ କରିଯାଏ
ବାସ୍ତବ ହଠାତ୍ ସ୍ୱପ୍ନମୟ ହୋଇଯାଏ
ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଚାଲିଯାଏ
ବନ୍ଦ ଫାଟକ ଆଗରେ
ମୁଖାପିନ୍ଧା ଦେବଦୂତମାନେ
ଶ୍ମଶାନର ରାସ୍ତାକୁ ଉଡ଼ିଯାନ୍ତି
ପାର୍କ ଆସି ବିଞ୍ଚିଯାଏ
ଅଙ୍କା ବଙ୍କା ରାସ୍ତା ଉପରେ
ଶୂନ୍ୟତାର କାଛମାନଙ୍କ ଭିତରୁ
ଅଜ୍ଞାତ ଦିଗବଳୟମାନ ଆସି
ଚାରି ପାଖରେ ଖଂଚି ହୋଇଯାନ୍ତି

ପୁଣି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଗଲେ
ମୁହଁ ସବୁ ମ୍ଳାନ ଓ ମଳିନ
କେବଳ ପବନ ସେଠାରେ
ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟହୀନ
ପାଦ ସବୁ ବିଦାୟର ଭଂଗୀରେ
ଋତୁମାନେ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ଓ ଉଦାସୀନ

ଅବସ୍ଥାନର ଅଦ୍‌ଭୁତ କୋଣରୁ
କେବଳ ସିଂହାବଲୋକନ ସମ୍ଭବ
ପୂର୍ବ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ସ୍ମୃତି ଆଡ଼କୁ

ସେଠାରେ ସମୟ ଆଶା ଓ ଉତ୍ତେଜନାହୀନ
ଭବିଷ୍ୟତ ସବୁ ନଷ୍ଟଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ
ପଶ୍ଚାତାପମାନଙ୍କୁ ନେଇ
ସେ ପୁଣି ବନ୍ଦ ଅତୀତକୁ ଫେରିଯାଏ
ଏବଂ ନିଜକୁ ନିର୍ବାସିତ କରିଦିଏ
ନିଜ ଭିତରର ପୃଥିବୀକୁ
ଅବଶିଷ୍ଟ ଦିନ ସବୁକୁ ହାତ ମୁଠାରେ ଧରି
ଚିତାଗ୍ନି ଉପର ଦେଇ ସେ ଚାଲିଯାଏ
ବିଭିନ୍ନ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଭିତରକୁ
